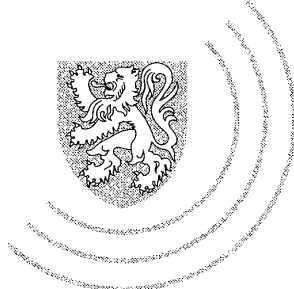

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997**

BELEIDSBRIEF

Gezin en Welzijn. Beleidsprioriteiten 1997

BELEIDSBRIEF

Gezondheidszorg. Beleidsprioriteiten 1997

BELEIDSBRIEF

Armoedebeleid. Beleidsprioriteiten 1997

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid
uitgebracht door de heren Bart Vandendriessche, Guy Swennen
en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

*Zie :***15** (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 7 : Amendementen
- Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 8-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 8-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 8-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 8-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 8-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
- Nr. 8-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

425 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

434 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

441 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

*Zie ook :***12** (1996-1997)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1996-1997)

- Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum + Bijlagen

16 (1996-1997)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17 (1996-1997)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
Deel 1 : Bevoegdheid van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid : Gezondheidsbeleid	5
1. Toelichting door de minister	5
a. Uitgavenbegroting	5
b. Beleidsbrief Gezondheidszorg, Beleidsprioriteiten 1997	6
2. Bespreking	7
a. Algemeen	7
b. Programma 40.20 Infrastructuur inzake Persoongebonden Aangelegenheden	8
Algemeen	8
Ziekenhuizen	9
Bejaardenzorg	9
Andere sectoren	10
c. Programma 42.10 Volksgezondheid	11
Algemeen : toegankelijkheid	11
Centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's)	11
Drugbeleid	12
Palliatieve zorg en thuisverzorging	13
Interculturele bemiddelaars	14
d. Programma 42.20 Medisch-sociaal beleid	14
3. Indicatieve stemmingen	16
Deel 2 : Bevoegdheid van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting : Armoedebeleid	16
1. Toelichting door minister Leo Peeters	16
a. Uitgavenbegroting	16
b. Beleidsbrief Armoedebeleid, Beleidsprioriteiten 1997	17
2. Bespreking	18
3. Indicatieve stemmingen	21
Deel 3 : Bevoegdheid van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn : Gezin en Welzijn	21
1. Toelichting door de minister	21
2. Bespreking	24
a. Algemeen	24
b. 41.10 Algemeen welzijnsbeleid	28
c. 41.20 Bijzondere jeugdbijstand	29
d. 41.30 Bejaardenzorg	31
e. 41.40 Gezinsaanlegenheden	33
Kind en Gezin	33
Kinderopvang	33
Preventieve kindverzorging	35
Varia	35
Diensten gezins- en bejaardenhulp	36
Varia	36

f.	41.50 Gehandicaptenzorg	37
	Zorgsector	37
	Werkgelegenheid	39
g.	41.60 Maatschappelijk opbouwwerk	41
h.	41.70 Maatschappelijk welzijn	41
	Algemeen welzijnswerk	41
	Varia	42
3.	Indicatieve stemmingen	43
	Bijlagen	45

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin besprak de aangelegenheden die tot de bevoegdheid behoren van :

- mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, op 5 en 14 november 1996;
- de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting op 5 november 1996;
- de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn op 5, 14, 19 en 26 november 1996.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997, hoofdstuk III, Gezondheidsbeleid, wordt samen met de uitgavenbegroting 1997 behandeld. De Beleidsbrief Gezin en Welzijn, Beleidsprioriteiten 1997, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, de Beleidsbrief Gezondheidszorg, Beleidsprioriteiten 1997, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid en de Beleidsbrief Armoedebelaid, Beleidsprioriteiten 1997, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, worden eveneens samen met de uitgavenbegroting besproken.

DEEL 1 : BEVOEGDHEID VAN MEVROUW WIVINA DEMEESTER-DE MEYER, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING EN GEZONDHEIDSBELEID : GEZONDHEIDSBELEID

Voor dit deel werd de heer Bart Vandendriessche tot verslaggever benoemd.

1. Toelichting door de minister

a. Uitgavenbegroting

De minister wijst op de voornaamste wijzigingen ten opzichte van 1996.

Programma 42.10 Volksgezondheid

Ba 33.27 Subsidies aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg

Voor 1997 wordt in 50 miljoen frank bijkomende middelen voorzien.

De centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) zijn tweedelijnsvoorzieningen waar in een multidisciplinaire en extramurale setting een zorgaanbod verstrekt wordt aan hulpvragers met problemen inzake geestelijke gezondheidszorg. Naast het curatief-therapeutisch werk hebben de centra ook een belangrijke preventieve taak.

De opdrachten van de CGG's nemen alsmaar toe. Zo dienen zij in te gaan op de toenemende vraag naar gespecialiseerde hulpverlening voor kinderen en jeugdigen. Er zal bijzondere aandacht gaan naar de begeleiding van slachtoffers van kindermishandeling. Een bundeling van krachten tussen de vijf vertrouwensartscentra en het brede netwerk van centra voor geestelijke gezondheidszorg zou daarbij een eerste, structurele stap kunnen zijn. Die centra zullen uitgebouwd worden tot veilige en vertrouwenwekkende ankerplaatsen voor allen die zich in de samenleving bedreigd weten.

De CGG's krijgen ook een belangrijke taak toegevoegd in het kader van de drugpreventie en drughulpverlening. Naar aanleiding van een samenwerkingsprotocol met Justitie wordt van de centra ook een inbreng verwacht bij de begeleiding en behandeling van daders van seksuele delicten.

Half november verwacht de minister de resultaten van een begrotingsenquête. In overleg met de twee overkoepelende organisaties zal gewerkt worden aan een nieuwe reglementering. Een grotere coördinatie van de centra is het doel.

Ba 33.28 Subsidies met betrekking tot drugpreventie en -hulpverlening

Voor de drugpreventie en -behandeling wordt in 29 miljoen bijkomende middelen voorzien.

Bovendien wordt het krediet (9 miljoen) van de provinciale platforms voor preventie van druggebruik overgeheveld naar dit programma vanuit het programma 42.20 Medisch-sociaal beleid ba 12.27 Epidemiologisch onderzoek.

Het Vlaamse actieprogramma inzake drugbeleid steunt op 4 pijlers:

- een doeltreffender preventie door betere informatie;

- deskundigheidsbevordering van de hulpverleners;
- een evenwichtige uitbouw van de hulpverlening;
- verbetering van de samenhang en de coördinatie van de verschillende acties terzake.

Met een eigentijds preventie- en hulpverleningsaanbod worden de beschikbare middelen geoptimaliseerd. Met betrekking tot drugpreventie en -hulpverlening wordt een Vlaams actieprogramma opgebouwd via zeven acties:

1. het ontwerpen en implementeren van een éénvormig registratiesysteem;
2. het opzetten en beheren van een centrale preventiedatabank;
3. een regionale programmatie en een onderlinge afstemming van het aanbod m.b.t. drugpreventie en -hulpverlening;
4. het ontwikkelen van vormingsmodules voor beginnende preventiewerkers;
5. het bevorderen van de deskundigheid van intermediairen door vorming;
6. overleg, coördinatie en samenwerking inzake drugpreventie en -hulpverlening op provinciaal niveau;
7. jaarlijkse campagne met als afsluiting een 'week tegen drugs'.

De acties zullen jaarlijks geëvalueerd worden met het oog op bijsturing en continuering. De 'Opkikker' blijkt aan een vraag tegemoet te komen. 109 scholen hebben een voorstel ingediend. 10 werden geselecteerd. Een evaluatie van de effecten is gepland.

Ba 33.59 Subsidies in het kader van het Speciaal Onderstandsfonds

Het Speciaal Onderstandsfonds dateert van 1956. Aanvankelijk verleende het SOF tegemoetkomingen voor behoeftige patiënten die aan een ziekte leden, waarvoor de ziekteverzekering niet tegemoetkwam. Dat waren toen gecollocerde psychiatrische patiënten, ten huize gesekwestreerden, kanker- en tbc-patiënten en sommige personen met een handicap. Eind december 1995 werden enkel nog tegemoetkomingen uitbetaald aan behoeftige kanker- en tbc-patiënten. Er bestaan momenteel

echter andere kanalen om medische kosten terug te betalen. Het Speciaal Onderstandsfonds wordt via het programmadecreet afgeschaft.

Ba 33.60 Lasten uit het verleden in het kader van het Speciaal Onderstandsfonds

Hoewel het Speciaal Onderstandsfonds werd afgeschaft met ingang van 1 januari 1997 is het noodzakelijk dat een overgangperiode wordt ingebouwd. Hierdoor kunnen dossiers m.b.t. de periode voor 1997 verder behandeld worden.

Ba 12.22 Informatie inzake gezondheidsbeleid

Er wordt in extra middelen voorzien voor de voorbereiding van een wetenschappelijk congres in het voorjaar 1997 over preventieve gezondheidszorg.

Begin 1996 is op ruime schaal een brochure rond palliatieve zorgen verspreid.

Eind 1996 zullen een drietal infodagen georganiseerd worden voor alle sectoren over de invoering van het kwaliteitsdecreet in de gezondheidszorg. In 1996 is het krediet verhoogd om het aspect informatieverstrekking voldoende aan bod te laten komen.

Ba 33.29 Subsidie voor initiatieven voor thuisverzorging

Het krediet werd verminderd en overgeheveld naar een aparte basisallocatie Palliatieve zorg.

Ba 33.31 Subsidies aan initiatieven m.b.t. palliatieve zorg

Voor de palliatieve netwerken is een aparte basisallocatie ingeschreven vanaf 1997. Tot 1996 werden kredieten op de basisallocatie voor thuiszorg en de basisallocatie voor vervolmakingscursussen besteed aan de ontwikkeling van deze netwerken.

b. Beleidsbrief Gezondheidszorg, Beleidsprioriteiten 1997

Voor de toelichting bij de Beleidsbrief Gezondheidszorg, Beleidsprioriteiten 1997, wordt verwezen naar de beleidsbrief zelf.

Inzake de thuisverzorging voegt de minister eraan toe dat de pluralistische samenwerkingsinitiatieven (SIT's) niet functioneren. Ze beantwoorden blijkbaar niet aan wat op het terrein leeft en moeten

bijgevolg niet geforceerd worden. Op het terrein is veel goede wil, maar men heeft de sleutels tot succes niet in handen. De financiering van de zorg zelf gebeurt immers door het RIZIV via de ziekenfondsen.

In het hoofdstuk over de ziekenhuizen wordt verwezen naar een studie over de verfijning van de toewijzingsprocedures voor VIPA-investeringsgelden. De minister wil de studie, die in maart 1997 te verwachten is, met de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin bespreken. Tegen de zomer van 1997 moet een eerste nieuw ziekenhuisconcept klaar zijn, met invulling van de nodige wetswijzigingen. Onderhandelingen over een protocol tussen de federale overheid en de gemeenschappen over de grootte van de ziekenhuizen, de daghospitalisatie en de medische urgentieteam zijn volop bezig. De minister wil dat een inzichtelijke financieringssysteem gelieerd wordt aan de pathologie in plaats van aan de ligdagen. De onderhandelingsvloten niet zo best.

Inzake het preventiebeleid onderlijnt de minister de noodzaak van een algemeen beleidsadviserend orgaan. De minister denkt aan de oprichting van een Vlaams Instituut voor Preventie (VIP). Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) organiseert samenwerkingsverbanden tussen voorzieningen. De advisering door het VIG beperkt zich tot de aangevraagde projecten. Een vaste (beperkte) equipe voor beleidsondersteuning de advisering ontbreekt echter in Vlaanderen. De advisering gebeurt nu door organisaties aan de basis die zich met welbepaalde problematieken bezighouden zoals bv. de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). De minister beklemtoont dat dit geen kritiek is ten aanzien van het VIG. De wetenschappelijk directeur van het VIG werkt overigens mee aan de voorbereiding van een dergelijk adviesorgaan. De minister sluit niet uit dat het VIG zelf de taak van beleidsadviserend orgaan opneemt, mits wijziging van zijn opdrachten. Het beleidsadviserend orgaan moet in ieder geval begin 1998 van start kunnen gaan.

2. Bespreking

a. Algemeen

De heer Etienne De Groot vraagt de minister om meer begrijpelijke taal te gebruiken in de beleidsbrief. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst ook op een resolutie van het parlement dat het gebruik van Nederlandse woorden voorrang wil geven.

De heer Etienne De Groot heeft de indruk dat men de gezondheidszorg aan het afbouwen is. Het lid vreest dat men afglijdt naar Nederlandse, om niet te zeggen Amerikaanse toestanden met lange wachtlijsten. De kwaliteit van de gezondheidszorg moet voor alles gegarandeerd worden.

De heer Bart Vandendriessche sluit zich daarbij aan. De grote contouren moeten voor ogen gehouden worden. Volgens het lid heeft de toegankelijkheid alles te maken met de beheersbaarheid van de middelen. Wordt dat niet gerealiseerd, dan zal de kleine man het eerste slachtoffer worden. Een kwaliteitsdecreet had er eigenlijk al tien jaar geleden moeten zijn.

Het hoofdstuk over de preventie vindt het lid te belangrijk om het al af te sluiten bij het einde van de begrotingsbesprekingen.

De heer Felix Strackx is van oordeel dat de minister niet over de instrumenten beschikt om haar mooie beleidsbrief uit te voeren. Zolang de gezondheidszorg (en de sociale zekerheid) niet volledig overgeheveld is naar de gemeenschappen, is de minister onmachtig om haar beleid te voeren. Waarom stelt zij zich tevreden met minimalistische eisen ?

De beleidsbrief is een goed document, meent de heer Guy Swennen. De toegankelijkheid van de verzorgingsvoorzieningen is in tegenstelling tot vorig jaar nu wel in de beleidsbrief terug te vinden. Toch is het geen fundamentele beleidsdoelstelling voor de minister en zijn er in de begroting geen sporen van te vinden.

Mevrouw Yolande Avontroodt vindt ook dat de beleidsbrief aan een aantal hiaten tegemoetkomt. Het lid mist echter de rol van de administratie in de geplande beleidsinitiatieven (decreten, VIP, Vlaamse Gezondheidsraad...), behalve wat de gegevensverzameling betreft.

De leden hebben een uitnodiging van de minister ontvangen voor 'communicatiedagen' met de sector over het kwaliteitsdecreet op 22 november. De opzet van dergelijke dagen is ongetwijfeld positief, zegt de heer Guy Swennen, maar is de timing niet wat ongelukkig ? Het decreet zal nog niet goedgekeurd zijn in het Parlement. Dat zaait verwarring.

Antwoord van de minister en repliek van enkele leden

De minister zegt steeds aandacht te besteden aan begrijpelijk taalgebruik. Engelse termen worden zoveel mogelijk vermeden. Voor de term clearing house werd echter niet onmiddellijk een Nederlandstalige term gevonden. Het zou zoiets als "uitwisselingshuis" kunnen zijn, een huis waar gegevens verzameld, uitgeklaard en teruggekoppeld worden.

Zelfs als men nog niet alle instrumenten in handen heeft om zijn beleid waar te maken, is het essentieel al op voorhand een visie uit te stippelen, antwoordt de minister. De minister is ervan overtuigd dat de gemeenschappen binnen afzienbare tijd meer impact zullen hebben op de grote middelen. De minister is van oordeel dat een stapsgewijze werkwijze het meest kans op slagen heeft. Daarbij werkt de minister verder in de lijn van haar voorgangers. Vanzelfsprekend moeten alle actoren - zorgverstrekkers, voorzieningen, ziekenfondsen - mee willen werken. Ook in het federale parlement moet een meerderheid gevonden worden.

Het systeem van de sociale zekerheid - waaronder de gezondheidszorg - is goed, maar het ontbreekt het federale niveau aan een eenduidige beleidsvisie. Met dezelfde middelen kan veel meer gedaan worden.

De toegankelijkheid van de voorzieningen moet niet noodzakelijk in de begroting terug te vinden zijn, vervolgt de minister. Het belangrijkste is dat erop toegezien wordt dat de aangeboden zorg toegankelijk is voor iedereen.

Het hoofdstuk over preventie met o.m. het VIP moet nu niet afgesloten worden. De minister stelt voor om dat uitvoerig te bespreken in januari of februari van volgend jaar.

De minister is ten zeerste verwonderd over de opmerking van mevrouw Yolande Avontroodt over de rol van de administratie. Er is een intensieve samenwerking tussen het kabinet en de administratie, wekelijks zonet dagelijks. De teksten van de decreten worden door de administratie opgesteld. De beleidsbrief werd met de administratie besproken. De raden die opgericht worden, worden altijd ondersteund door de administratie. In het algemeen zou de minister trouwens nog meer ondersteuning van de administratie wensen, als dat mogelijk was.

Wat de datum van de communicatiedagen betreft, antwoordt de minister dat het kwaliteitsdecreet reeds voor het zomerreces bij het Parlement ingediend was. Ze had gehoopt dat het decreet al goedgekeurd was tegen 22 november. Het is altijd de bedoeling van de minister geweest om het decreet in samenspraak met het Parlement tot stand te laten komen.

De voorzitter wijst op de overvolle agenda van de commissie. Ze zal de minister een overzicht bezorgen van alle vergaderingen in de afgelopen maanden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel meent dat de communicatiedagen een gelegenheid kunnen zijn voor nog meer inbreng van de sector.

Volgens de minister is dat ook de opzet van de communicatiedagen. Ze zijn een initiatief van de administratie om de teksten van de uitvoeringsbesluiten mee in discussie te brengen. Het kwaliteitsdecreet is immers een kaderdecreet.

De voorzitter onderschrijft de noodzaak van een kwaliteitsdecreet en de idee om dat samen met het parlement uit te werken. De voorzitter meent echter dat ook de Vlaamse Gemeenschap niet altijd getuigt van een eenduidige beleidsvisie. Het parlement wordt geconfronteerd met twee decreten inzake integrale kwaliteitszorg : een van minister Wivina Demeester-De Meyer voor de verzorgingsvoorzieningen, en een van minister Luc Martens voor de welzijnsvoorzieningen. Een bepaalde sector dreigt onder de toepassing van beide decreten te vallen... Het parlement draagt de eindverantwoordelijkheid voor een correcte decreetgeving. Daarom wil de commissie het kwaliteitsdecreet van de minister niet op een drafje afhandelen, maar met kennis van zaken en na het horen van de betrokken actoren tot een besluit komen.

b. Programma 40.20 Infrastructuur inzake Persoonsgebonden Aangelegenheden*Algemeen*

De heer Bart Vandendriessche verwijst naar de opmerking van het Rekenhof bij artikel 98. Het Rekenhof heeft kritiek op het feit dat de Vlaamse regering op algemene wijze niet-limitatieve kredieten invoert op de VIPA-begroting. Is het niet aangewezen het VIPA-decreet te wijzigen ?

In Limburg en Antwerpen bestaan toegankelijkheidsbureaus, experimenten inzake de toegankelijkheidsverklaring van voorzieningen die door het VIPA gesubsidieerd worden. Het lid vraagt welke rol de toegankelijkheidsbureaus spelen in het VIPA.

Antwoord van de minister

Wat de opmerking van het Rekenhof op artikel 98 betreft, geeft de minister toe dat het op algemene wijze invoeren van niet-limitatieve kredieten op de VIPA-begroting geen goede begrotingstechniek is. Toch acht de minister het instellen van een begrotingsfonds niet noodzakelijk is. In essentie gaat het om een begrotingsruiter waardoor de ordonnanceskredieten voor de financiering van de alternatieve serviceflats (door minister Lenssens destijds gestart) naar volgende jaren overgedragen kunnen worden, zodat ze niet verloren gaan.

De toegankelijkheidsbureaus hebben volgens de minister niets te maken met het VIPA. Minister Anne Van Asbroeck wou in elke provincie een dergelijk bureau installeren. De minister is echter van oordeel dat het de taak van de administratie is om op provinciaal niveau gestelde vragen inzake toegankelijkheid van gebouwen onmiddellijk te beantwoorden.

Ziekenhuizen

De VIPA-investeringen moeten compatibel zijn met de federale inzichten inzake het ziekenhuisbeleid. De heer Bart Vandendriessche vraagt naar de stand van zaken van de onderhandelingen over het protocol met de federale overheid.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt naar een overzicht van de aanvraagdossiers van ziekenhuizen bij het VIPA. Houdt de minister rekening met de federale sanering van de bedden die ongetwijfeld nauwere samenwerking of fusieering van ziekenhuizen tot gevolg zal hebben? Heeft de minister een zicht op de totaliteit van infrastructuurinvesteringen in de ziekenhuissector in Vlaanderen?

Mevrouw Yolande Avontroodt wil weten wie de studie over de verfijning van de toewijzingsprocedures voor het VIPA uitvoert.

Antwoord van de minister

Vanzelfsprekend moet het Vlaamse beleid voortdurend voeling moet hebben en compatibel zijn met de federale inzichten, antwoordt de minister. Vandaar dat organisaties die de federale reglemen-

tering kennen, opgenomen zijn in de stuurgroep die het onderzoek inzake de verfijning van de VIPA-toewijzingsprocedures volgt. (De studie wordt uitgevoerd door het consultingbureau ADL.) Ook met de beddenafbouw wordt rekening gehouden. Ziekenhuizen die willen samenwerken of fusioneren, kunnen daartoe middelen krijgen, uiteraard na indiening van een masterplan. Het Nederlandse systeem waarbij jaarlijks een beperkt percentage voor investeringen (bv. onderhoudswerken) toegekend wordt, wordt nog bestudeerd.

De minister zal in februari beschikken over een overzicht van de totale infrastructuurinvesteringen voor de Vlaamse ziekenhuizen, met onderscheid tussen de investeringen met VIPA-middelen en die met eigen middelen. De minister zal dat document aan de commissie overhandigen.

Bij de protocolbesprekingen moet uiteraard rekening gehouden worden met de federale inzichten én met de eigen Vlaamse inzichten. De besprekingen over het protocol inzake de ziekenhuizen verloopt trager dan verwacht. De Vlaamse Gemeenschap heeft, rekening houdend met de bekommernissen van het Parlement, gevraagd om zich niet toe te spitsen op het cijfer van 200 bedden als minimumvoorwaarde voor erkenning, maar veeleer op de minimumfuncties die een ziekenhuis aanbiedt.

Bejaardenzorg

Via de investeringen kunnen beleidsaccenten gelegd worden. Inzake het bejaardenbeleid moet gestreefd worden naar meer transmurale en ambulante zorg, meent de heer Bart Vandendriessche. Is de lichte verschuiving in de VIPA-begroting een vertaling van een dergelijke keuze? Wordt ook bewust voor serviceflats gekozen? De financiering van Bevak-serviceflats verloopt blijkbaar goed, maar hoe staat het met het bouwprogramma?

Mevrouw Brigitte Grouwels vraagt of er een oplossing is voor de bouw van Bevak-serviceflats in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Het feit dat zowel gemeenschaps- als gewestbevoegdheden in het spel zijn, levert problemen op. De ouderen zijn de belangrijkste groep Vlamingen in Brussel. Op dit ogenblik is er geen enkel erkend Vlaams rusthuis. De Vlaamse Gemeenschap mag de Vlamingen in Brussel niet in de kou laten staan.

De programmatie zal worden afgestemd op de zorgdifferentiatie. Er zou een eventuele programmatieopstop komen voor de rustoorden, met daaraan gekoppeld een aanpassing van de RVT-bedden. Mevrouw Yolande Avontroodt vreest dat de

rustoorden geen RVT-bedden zullen krijgen. De bejaarden zullen voortdurend moeten verhuizen : van serviceflat naar ROB naar RVT. De programmatiestop zal ook leiden tot een kortsluiting bij de andere zorgvormen. Anderzijds wil het lid ook vermijden dat er 'getto's' voor senioren ontstaan.

De heer Felix Strackx vindt ook dat de senioren niet weggestopt mogen worden in seniorendorpen.

Mevrouw Yolande Avontroodt vreest ook voor de federale maatregel die een lineaire besparing in de Riziv-forfaits zou inhouden. De dagprijs zal daardoor stijgen. Hoe verloopt het overleg met de federale overheid in het licht van een gentegreerd ouderenbeleid ?

Antwoord van de minister

Wat het protocol inzake bejaardenbeleid betreft, heeft de Vlaamse overheid, na intens overleg tussen de twee bevoegde ministers, een voorstel voorgelegd, antwoordt de minister. Dat wordt in de komende weken op het federale niveau besproken. Het Vlaamse voorstel benadrukt de noodzaak van gedifferentieerde zorg. Het geeft de voorkeur aan differentiatie op één campus : eenzelfde structuur (dezelfde verpleegkundigen) biedt het best de verschillende zorgvormen aan ouderen aan.

Vergunningen en investeringen voor ouderenvoorzieningen moeten op elkaar afgestemd worden. Er is wekelijks overleg tussen het kabinet van de minister en het kabinet van minister Luc Martens. Meningsverschillen komen zeldzaam voor. Vlaanderen moet eenstemmig zijn visie kenbaar maken.

Wat de rusthuizen betreft, gaan de subsidies van het VIPA prioritair naar herconditioneringen of vernieuwbouw. Er is overigens zo goed als geen vraag om nieuwbouw. Wat de Bevak-serviceflats aangaat, worden op dit ogenblik voor 400 à 500 serviceflats (de eerste schijf) de plannen opge maakt. De tweede reeks van 500 serviceflats zijn in voorbereiding. De realisatie is dus goed op weg. Er wordt een mooie regionale spreiding gerealiseerd. Alleen Limburg blijft wat achterop.

Inzake Brussel voelt de minister zich onmachtig. De overheid kan niet zelf het initiatief nemen. Tot op 14 november is er slechts één aanvraag binnengekomen voor Brussel, nl. voor de bouw van een rusthuis. Hoewel dat tegen de beleidsoptie ingaat om enkel nog te investeren in vernieuwbouw voor rusthuizen, overweegt de minister voor Brussel een andere houding aan te nemen. Mocht er een vraag voor de bouw van serviceflats ingediend worden, dan zal de minister met de grootste creativiteit proberen in te gaan op die vraag.

Volgens de minister zullen rustoorden en RVT's in de toekomst allicht één groep uitmaken, met eraan gekoppeld kortverblijf, dienstencentra, dagverzorgingscentra. Een andere groep zullen de serviceflats zijn, eveneens gekoppeld aan verschillende vormen van hulpverlening. Juist daardoor zal men niet voortdurend moeten verhuizen. Als men de nu al bestaande initiatieven bekijkt, meent de minister niet dat er gevaar is voor gettovorming en dit in feite niet zo kan verwoord worden. Een complex zal in overeenstemming moeten zijn met de bevolkingsgrootte van de omgeving. Het is vanzelfsprekend niet wenselijk om te veel service-flats te bouwen in een te kleine gemeenschap. Ten slotte voegt de minister eraan toe dat nu reeds ouderentehuizen zijn met kinderopvang. Dergelijke initiatieven worden gestimuleerd.

Andere sectoren

De gemeenschapsinstellingen bijzondere jeugdzorg kunnen eveneens een beroep doen op VIPA-gelden. In de gemeenschapsinstelling in Mol zijn zo de eerste hoogstnodige investeringen sinds lange tijd eindelijk van start kunnen gaan. Vanaf 1997 wordt een groter investeringsplan uitgevoerd. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt die uitvoering te ondersteunen.

De centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) krijgen in de toekomst meer opdrachten, o.m. inzake de begeleiding van seksuele delinquenten in uitvoering van de wet van 13 april 1995. Wordt daarvoor in infrastructuur aanpassingen voorzien ?

Antwoord van de minister

Het masterplan van de Gemeenschapsinstelling De Kempen in Mol wordt bestudeerd, antwoordt de minister. Voor de totaliteit van het plan is ongeveer 500 mio frank vereist. Het is echter de vraag of alles ineens uitgevoerd moet worden, of gefaseerd. Hoe dan ook zijn 200 mio frank investeringen nodig. Voor de Gemeenschapsinstelling in Ruislede moeten enkel onderhoudswerken bekostigd worden. Het masterplan van het openbaar psychiatrisch ziekenhuis (OPZ) Geel (ten belope van ongeveer 1 miljard) wordt binnenkort goedgekeurd. OPZ Rekem is nog bezig met het opmaken van een masterplan.

Voor de CGG's moet volgend jaar een rondvraag georganiseerd worden over de noden inzake infrastructuur. Seksuele delinquenten worden gehuisvest in specifieke afdelingen van psychiatrie.

sche ziekenhuizen. Dat valt onder de financiering van de ziekenhuizen.

c. Programma 42.10 Volksgezondheid

Algemeen : toegankelijkheid

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil weten hoe de toegankelijkheid van voorzieningen voor kankersamen verbeterd wordt. Armoedebestrijding is een vorm van horizontaal beleid dat op alle beleidsdomeinen gerealiseerd moet worden. Deze vraag slaat ook op het volgende programma Medisch-sociaal beleid.

De heer Bart Vandendriessche sluit zich daarbij aan. De wijkgezondheidscentra in kansarme buurten zijn een goed voorbeeld van toegankelijkheidsbevordering. Denkt de minister aan institutionalisering van die initiatieven ?

Antwoord van de minister

Wat de toegankelijkheid van de gezondheidsvoorzieningen betreft verwijst de minister naar een studie van de VUB onder leiding van professor Louckx die tot doel heeft de tekortkomingen in de toegankelijkheid op te sporen. De resultaten van het onderzoek zijn te verwachten in de lente van volgend jaar.

Anderzijds wordt het wijkgezondheidscentra besproken in functie van financier door de Vlaamse Gemeenschap met activiteiten in twee regio's : één in Gent onder leiding van professor Jan De Maeseneer, een ander in Antwerpen onder leiding van professor Joke Denekens. Toegankelijkheid is een methode, vervolgt de minister, die niet extra gefinancierd moet worden. Het aanbod van gezondheidsvoorzieningen is voldoende groot, alleen bereikt men niet altijd iedereen.

Een werkgroep buigt zich momenteel over de specifieke rol van de huisarts in de preventie. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de gezondheidszorg. Een andere werkgroep legt zich toe op de screening van baarmoeder- en borstkanker, die tot nog toe onvoldoende bereik kent. De werkgroepen bestaan uit mensen met ervaring op het veld en hebben tot doel het beleid op lange termijn voor te bereiden. Ze bevinden zich nog in een embryonale fase. Resultaten zijn dus volgend jaar nog niet te verwachten. De minister zal regelmatig bij het Parlement verslag uitbrengen over hun werkzaamheden.

Centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's)

De minister pleit blijkbaar voor het onderbrengen van de vertrouwensartsencentra (VAC's) bij de CGG's. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dat geen goede optie. De VAC's zijn ook geen vragende partij. Mits voldoende ondersteuning willen zij verder onder Kind en Gezin functioneren. Zij werken op verschillende niveaus en willen niet op de tweede lijn van de CGG's ondergebracht worden.

Mevrouw Yolande Avontroodt treedt de vorige spreker bij. Er zijn tal van argumenten om de VAC's hun autonome positie te laten behouden. Alleen bij de VAC's kan het beroepsgeheim gerespecteerd worden. Ze kunnen actief hulpverlening starten zonder in de rol van rechter of partij te vallen. Het lid is van oordeel dat extra opleiding in de CGG's wel een meerwaarde zou teweegbrengen. Ook overleg tussen beide hulpverleningsvormen is gewenst, want daar knelt het schoentje vaak.

De CGG's zullen extra aandacht besteden aan de begeleiding van slachtoffers van kindermishandeling. Hierbij begeeft men zich op het terrein van de slachtofferhulp die deel uitmaakt van het algemeen welzijnswerk (AWW). Mevrouw Ria Van Den Heuvel meent dat dit de eenduidigheid niet ten goede komt.

Mevrouw Sonja Becq benadrukt de "sterk verankerde samenwerking" tussen de verschillende diensten. Dat was ook een van de vragen in de verschillende interpellaties die gehouden werden naar aanleiding van de zaak-Dutroux. Het is essentieel om de zorg die er is - of dat nu PMS, VAC, CGG... is-, op elkaar af te stemmen en regionaal daaromtrent afspraken te maken. Mensen zoeken naar de hulpverlening die het dichtst in hun buurt gelegen is.

Ten slotte vraagt het lid het verslag van de doorlichting van de CGG's.

Blijkbaar bestaat een kwart van het cliënteel van de CGG's uit kinderen en jongeren. De heer Felix Strackx vraagt zich af of op dat vlak geen integratie wenselijk is met de centra voor medisch schooltoezicht.

Antwoord van de minister

Inzake het al of niet onderbrengen van de VAC's bij de CGG's wijst de minister op een aantal gegevens. Van de 84 CGG's hebben er 17 kinderequipes, 15 zeggen te werken met kinderen. Veel CGG's beschikken dus over de know-how en hebben een therapie ontwikkeld. Bij de VAC's moet een onderscheid gemaakt worden tussen de drie oudste - universitaire - centra die hun autonomie

willen bewaren en de drie andere die wel onder de CGG's willen vallen. In theorie bieden de CGG's tweedelijns hulp, maar in de praktijk vaak ook eerstelijns hulp. Sowieso is samenwerking tussen de verschillende diensten noodzakelijk. Zowel de VAC's als de CGG's en de kinderpsychiatrie hebben meer middelen nodig. De bestaande diensten moeten versterkt worden, niet versnipperd. De minister werkt samen met minister Luc Martens aan een voorstel.

Alle gegevens van de enquête onder de CGG's zullen allicht pas tegen half december verwerkt zijn. De minister heeft beloofd de resultaten eerst aan de sector voor te stellen. Het parlement zal dus pas volgend jaar het verslag krijgen.

Op de vraag van de heer Strackx zegt de minister dat het ontwerp van decreet over de integratie van PMS-MST de taken van die centra moet definiëren.

Drugbeleid

In de toelichting heeft de minister de zeven acties van het Vlaamse drugactieprogramma opgesomd. Mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Trees Merckx-Van Goey vragen naar de realisatie ervan.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wil weten waarvoor de extra 29 miljoen voor 1997 aangewend zullen worden.

Mevrouw Yolande Avontroodt vindt het een verontrustende evolutie dat drugpatiënten die succesvol aan therapie bezig zijn, uit hun therapie gehaald worden en terug geïnterneerd worden. Het lid vraagt de minister dat probleem op het federale niveau aan te kaarten.

De heer Felix Strackx vraagt zich af of de Opkikker niet aan zijn doel voorbij schiet. De weerklank was blijkbaar niet erg groot : slechts 109 scholen hebben een voorstel ingediend terwijl er ongeveer zo'n 3000 secundaire scholen zijn.

Mevrouw Sonja Becq wenst nog wat meer informatie over de Opkikker. Verder vraagt het lid naar de begeleiding van ouders die geconfronteerd (kunnen) worden met druggebruik bij hun kinderen. Op een schriftelijke vraag had de minister geantwoord dat daarvoor eventueel budgettaire ruimte zou zijn.

Voor november is een interministeriële conferentie over drugbeleid gepland. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of die effectief doorgaat en wat er op de agenda staat. Het ontwerp-verslag van de Werkgroep belast met het bestuderen van de drugsproblematiek van de Kamer is klaar. Is er overleg met het Vlaamse niveau over de opvolging van de conclusies van die parlementaire werkgroep ? Welke garantie heeft men dat de conclusies beantwoorden aan de Vlaamse opties terzake ?

In hoeverre worden de straathoekwerkers nu gevormd in het kader van drugpreventie en -hulpverlening ?

Antwoord van de minister

Wat de realisatie van het Vlaams actieprogramma betreft, gaat de minister eerst in op de vorming van beginnende preventiewerkers. De minister had de VAD, het Vlaams Straathoekoverleg (Vlastrov) en de Vlaamse Vereniging van Behandelingscentra in de Verslaafdenzorg (VVBV) gevraagd een gemeenschappelijk plan uit te werken. Elke sector is met een afzonderlijk plan afgekomen. De minister heeft gevraagd het werk over te doen.

De uniforme registratie is in volle voorbereiding. De minister denkt echter dat de streefdatum van januari 1997 niet gehaald wordt. Aan de preventiedatabank is men volop bezig. Daar zijn niet zoveel moeilijkheden. De kredieten voor regionale programmatie en onderlinge afstemming zijn toegewezen. Het vormingsaanbod voor de deskundige intermediairen loopt. Eens iets op gang is, gaat de minister niet voortdurend controleren. De resultaten zijn ook niet altijd op korte termijn na te gaan. Het overleg over coördinatie en samenwerking op provinciaal niveau verloopt eveneens traag. Vier provincies hebben ondertussen toch al een volledig programma voorgelegd. Wat de Opkikker betreft zal een evaluatie opgezet worden met de participerende scholen.

Op de opmerking van de heer Felix Strackx reageert de minister dat het bereiken van een zeker percentage van de scholen een goed resultaat is. De komende jaren kan het nog toenemen. In de scholen durft men nog onvoldoende opkomen voor een drugvrije school.

Een gezamenlijk drugplan van de federale overheid en de gemeenschappen komt zeer moeilijk op gang. De minister betreurt dat. Aangezien preventie een gemeenschapsbevoegdheid is moet de Vlaamse Gemeenschap dat ten volle opnemen. Het federale niveau mag niet tussenbeide komen via MST of PMS in de scholen. Vanzelfsprekend is overleg met Justitie nodig. De minister heeft echter

geen initiatiefrecht tot het bijeenroepen van de interministeriële conferentie. Wat niet gerealiseerd wordt volgens de afspraken tussen federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap, kan de Vlaamse overheid maar beter zelf invullen. Vandaar die extra 29 miljoen voor drughulpverlening in de CGG's : de medisch-sociale centra die met federale middelen gefinancierd zouden worden, raken niet van de grond.

Voor de begeleiding van ouders die in contact komen met de drugproblematiek heeft de minister nog geen concrete oplossing gevonden. Via de scholen, MST of PMS kan een en ander gebeuren. De minister schuift het Parlement de vraag toe of het sociaal-cultureel vormingswerk geen opdracht in die zin moet krijgen.

Palliatieve zorg en thuisverzorging

Mevrouw Sonja Becq dringt aan op meer overleg tussen welzijn en gezondheid. Ter ondersteuning van palliatieve zorg of andere dienstverlening voor gezinnen moeten bestaande structuren maximaal benut worden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoever het staat met de federale maatregelen voor de ondersteuning van de palliatieve netwerken.

Mevrouw Sonja Becq vraagt naar de resultaten van de evaluatie van de samenwerkingsinitiatieven (SIT's) die op vraag van de Hoge Raad voor de Thuisverzorging gemaakt werd.

In haar toelichting zegt de minister de voorwaarde van pluralisme voor de samenwerkingsinitiatieven te willen afschaffen. De heer Guy Swennen wijst op het voorbeeld van de v.z.w. Listel in Limburg die wel goed functioneert. De meerwaarde ligt in de coördinatie van de eerstelijns zorgverstrekking. Het pluralisme was veeleer een afgeleide dan een doel. Het lid vindt dat de minister zich te gemakkelijk neerlegt bij het soms mislukken van pluralistische samenwerking. Pluralisme moet misschien niet opgelegd worden, maar de overheid kan toch ingaan tegen de stroom door voldoende zware stimuli te geven ? Een vergelijkende analyse van de oorzaken voor het niet-slagen van de samenwerkingsinitiatieven is wenselijk.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is van oordeel dat het pluralisme niet opgelegd moet worden. Initiatieven die wel pluralistische samenwerking realiseren zouden wel extra beloond mogen worden.

Als de samenwerking niet slaagt, ligt de oorzaak bij de zuilen zelf, oordeelt mevrouw Yolande Avontroodt. De overheid moet daarom nog geen stap terug zetten.

Hoe denkt de minister de zorgbemiddelaar te plaatsen om de continuering van de dienstverlening te garanderen, vraagt mevrouw Sonja Becq. Elke instantie moet de 'intake' op dezelfde wijze realiseren om maximale continuïteit garanderen en om doorverwijzing te vergemakkelijken. Ook in dat verband is overleg met welzijn belangrijk.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt hoe de output van de thuisverzorging bepaald kan worden.

Antwoord van de minister

Inzake de palliatieve netwerken antwoordt de minister dat zij dezelfde houding aanneemt als voor het drugsbeleid : als de in oktober 1994 aangekondigde federale maatregelen midden volgend jaar niet gerealiseerd zijn, zal de minister zelf de palliatieve netwerken uitbreiden.

De minister wil de resultaten van de evaluatie van de SIT's bezorgen, maar voegt eraan toe dat ze niet zo leerrijk zijn.

De minister is van oordeel dat het Limburgse samenwerkingsinitiatief Listel uniek is. Het is later gestart en onmiddellijk werd één zorgbemiddelaar aangesteld. Omdat het in andere regio's niet lukt wil de minister de verplichting tot pluralistische samenwerking schrappen. In theorie is dat misschien een stap achteruit, in de praktijk is het een stap vooruit naar een beter functioneren. De minister wil eventueel wel een voorstel opstellen in de lijn van het besluit inzake de palliatieve netwerken. Het besluit bepaalt dat ze pluralistische zorg moeten aanbieden.

Niet alleen de pluriformiteit is een probleem, ook de bureaucratie van het huidige systeem. De minister overweegt daarom in de toekomst te werken met één globale enveloppe voor een groep initiatieven die besluiten samen te werken. Die enveloppe moet het onder meer mogelijk maken de zorgbemiddelaar (1 FTE) te betalen. De SIT's zullen onder het kwaliteitsdecreet verzorgingsinstellingen vallen.

Essentieel volgens de minister is de aanwezigheid van één FTE zorgbemiddelaar per regionale samenwerking. Bovendien is er nood aan meer ondersteuning van het vrijwilligerswerk.

De output van de thuisverzorging kan niet bepaald worden, vervolgt de minister. De middelen zijn ook

dit jaar nog niet opgebruikt, maar de thuisverzorging is te belangrijk om zomaar de middelen te schrappen. De minister hoopt op verbetering met de zonet genoemde maatregelen.

Interculturele bemiddelaars

Mevrouw Brigitte Grouwels heeft een interpellatie ingediend over de tewerkstelling van de interculturele bemiddelaars. Omdat haar vragen betrekking hebben op de begroting wil het lid ze niet langer uitstellen. Het gesco-statuut van de vijftig interculturele bemiddelaars eindigt op 31 december 1996. Slechts twintig onder hen hebben het perspectief om via Kind en Gezin verder te werken. De minister heeft voor de dertig anderen ondertussen een weliswaar tijdelijke oplossing gevonden. Kan de minister de oplossing toelichten? Zijn er middelen in de begroting ingeschreven, ook voor de coördinatie van de interculturele bemiddelaars?

De heer Felix Strackx vraagt of er onderzoek gedaan werd naar de behoefte aan interculturele bemiddelaars.

Antwoord van de minister

De tewerkstelling van de interculturele bemiddelaars is inderdaad voor één jaar opgelost, antwoordt de minister. Voor twintig onder hen doet het probleem zich niet voor: ze zijn werknemers geworden bij Kind en Gezin. Een 25-tal anderen zijn nu tewerkgesteld via het vernieuwde gesco-statuut. De minister sluit niet uit dat na een jaar opnieuw een tijdelijke oplossing gevonden wordt, maar uiteindelijk moeten de bemiddelaars hun weg vinden in het reguliere circuit waar ze hun functie uitoefenen: de ziekenhuizen, de OCMW's... Nu al zijn in een negental ziekenhuizen interculturele bemiddelaars aangeworven. Belangrijk is dat de overheid hen de mogelijkheid biedt op een goede vorming. Het feit dat hun opleiding geen erkende titel heeft kan geen probleem zijn. Veel interculturele bemiddelaars hebben een geschikt diploma. Vaak zijn het verpleegkundigen.

De behoefte aan interculturele bemiddelaars is moeilijk te bepalen, besluit de minister.

d. Programma 42.20 Medisch-sociaal beleid

De heer Felix Strackx vraagt hoever het staat met voorbereidingen voor de routinevaccinatie voor hemofilus influenza type B (griep).

Het lid vraagt zich verder af waarom het preventiecongres onder de hoge bescherming van het koninklijk vorstenpaar moet staan. Het gaat toch om een Vlaams initiatief?

Een van de thema's op het preventiecongres gaat over "Gezondheid als cultuur of als ziekte". De hogere filosofie van dit thema ontgaat het lid.

Het probleem van doping in de sport neemt alsnog toe. De heer Felix Strackx vraagt of er meer dopingcontroles voorzien zijn. Subsidieert de Vlaamse Gemeenschap het onderzoek naar verbeterde opsporingsmethodes voor nieuw dopingproducten?

In het hoofdstuk van de beleidsbrief over de nieuwe structuur voor MST-PMS is de medische invalshoek niet echt terug te vinden, vindt mevrouw Sonja Becq.

De middelen voor MST nemen toe in de begroting 1997. Het lid vraagt meer uitleg. Wordt bij de herstructurering van PMS-MST de band met de hervorming van het secundair onderwijs gehandhaafd? Het lid pleit voor het behoud van de koppeling van de centra aan de scholen. De heer Bart Vandendriessche sluit zich daarbij aan. Op bladzijde 24 van de beleidsbrief staat wel dat MST-PMS uitgenodigd wordt zich te organiseren per bestuurlijk arrondissement.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wil weten of de activiteiten van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologisch onderzoek (IHE) voor de Vlaamse Gemeenschap dezelfde gebleven zijn in het afgelopen jaar. Het lid vraagt meer uitleg bij basisallocatie 12.27 Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil meer nadruk op het verband tussen gezondheid en milieu. De ozonproblematiek is vorig jaar minder erg geweest door de weersomstandigheden. Werden de maatregelen inzake ozonpreventie al geëvalueerd? Wordt de preventiecampagne bijgestuurd? Ook de vruchtbaarheidproblemen ten gevolge van milieuvervuiling vragen om aandacht, meent het lid. Ten slotte vraagt het lid een overzicht van de lopende wetenschappelijke onderzoeken over het verband tussen milieu en gezondheid. Maakt de minister gebruik van het budget voor wetenschappelijk beleid dat onder de bevoegdheid van de minister-president valt?

Kan de minister de commissie meedelen hoe de zaken staan inzake aids-preventie, vraagt mevrouw

Trees Merckx-Van Goey. Onlangs is het rapport van de Nationale commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking uitgebracht. Wordt het gecoördineerde voorstel van de Vlaamse ministers van onderwijs, welzijn en gezondheid van 1990 aangepast en geactualiseerd?

Antwoord van de minister

De routinevaccinatie voor HIB is gekoppeld aan het protocol over de vaccinatie voor hepatitis B, antwoordt de minister. Het akkoord met de federale overheid, dat medische en financiële voordelen inhoudt, is er dus, maar het is wachten op de uitvoering op het federale niveau.

Dat het preventiecongres onder de hoge bescherming van het koninklijk vorstenpaar staat, is belangrijk voor de minister. De Vlaamse bevolking hecht daar belang aan. Het vorstenpaar heeft een voorbeeldfunctie.

Over het thema "Gezondheid als cultuur of als ziekte" kan toch weinig misverstand zijn, meent de minister. Gezondheidszorg komt al te veel op de voorgrond als curatief optreden terwijl het deel moet uitmaken van een levenswijze.

De dopingcontroles worden net als vroeger verder uitgevoerd. Er is in extra middelen voorzien voor het laboratorium van De Backer om nieuwe opsporingstechnieken te ontwikkelen. De Vlaamse decreetgeving inzake medisch verantwoord sporten is goed, maar vrij rigide en soms in contradictie met de internationale wetgeving. Een herziening van het decreet is wenselijk.

Bij de herstructurering van MST-PMS is het medische aspect uiteraard zeer belangrijk. In de beleidsbrief is het onderwerp niet breedvoerig behandeld omdat het desbetreffende ontwerp van decreet in de komende maanden bij het Parlement ingediend zal worden. Er zal rekening gehouden worden met de bekommernis van de commissie. Volgens de huidige stand van zaken is er geen tegenspraak tussen de organisatie van MST-PMS per bestuurlijk arrondissement en de organisatie parallel aan de hervormingen van het secundair onderwijs. De stijging van de middelen voor MST is een gevolg van een akkoord inzake de artsenlonen en van een kleine verhoging van de middelen voor vorming.

De taken van het IHE voor de Vlaamse Gemeenschap zijn niet gewijzigd. De minister zal aan het

IHE een overzicht vragen. De Vlaamse Gemeenschap doet meer en meer een beroep op het IHE. De samenwerking verloopt vlot.

Basisallocatie 12.27 Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid heeft niets van doen met het IHE. De minister zal een gedetailleerde nota over deze basisallocatie bezorgen voor de bijlagen bij dit verslag.

De informatiecampagne voor ozonpreventie is vorig jaar goed verlopen. Op basis van de evaluatie van die campagne zal de Vlaamse Gemeenschap maatregelen voor volgend jaar uitwerken. De federale overheid speelt echter een belangrijker rol in de ozonpreventie. De minister is van oordeel dat er meer en betere maatregelen getroffen kunnen worden.

De relatie tussen milieuvervuiling en vruchtbaarheidsproblemen is tot nog toe onvoldoende duidelijk, meent de minister. Het vruchtbaarheidsprobleem houdt ook met veel andere factoren verband. De minister wil wel aan een aantal wetenschappers elementen van antwoord vragen, zo mogelijk voor de bijlagen bij het verslag.

De minister zal - indien mogelijk voor de bijlagen bij het verslag - een lijst vragen van het lopende wetenschappelijk onderzoek over de relatie milieu-gezondheid. De minister is van oordeel dat het initiatief tot dergelijk onderzoek moet groeien in de universiteiten zelf.

De aids-preventie is overgedragen aan het Interprovinciaal Aids-coördinaat (IPAC). De projecten die IPAC voorlegt, worden met de administratie Volksgezondheid besproken. De verantwoordelijkheid van de campagnes ligt bij IPAC, de Vlaamse overheid financiert ze. Dit jaar loopt er een campagne aan de hogescholen en de universiteiten. De minister zal het laatste trimestrieel rapport van het IHE over het aantal seropositieven aan de commissie bezorgen. De aids-dag van 1996 vertrekt van een enigszins andersoortig uitgangspunt de vorige jaren, nl. de solidariteit met de aids-patiënten.

De preventie van zwangerschapsafbreking werd niet geëvalueerd op het niveau van de Vlaamse regering, besluit de minister.

3. Indicatieve stemmingen

Bij de artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel dat tot de bevoegdheid van minister Wivina Demeester-De Meyer behoren, zijn geen opmerkingen.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 2) strekt ertoe om in artikel 98, § 1, elfde lid op de vierde regel het bedrag van het saldo in te voegen.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

De aan de commissie toegewezen artikelen, waarvan artikel 98 geamendeerd, en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheid van minister Wivina Demeester-De Meyer : gezondheidsbeleid)¹ worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter

Bart VANDENDRIESSCHE   Trees MERCKX-VAN GOEY

DEEL 2 : BEVOEGDHEID VAN DE HEER LEO PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, STEDELIJK BELEID EN HUISVESTING : ARMOEDEBELEID

Voor dit deel van de begroting werd de heer Guy Swennen tot verslaggever benoemd.

1. Toelichting door minister Leo Peeters

a. Uitgavenbegroting

Zowel programma 41.70 Maatschappelijk welzijn als programma 41.80 Integratie kansarmen bevatten uitsluitend basisallocaties (ba) die uitdovend zijn.

Onder programma 41.70 Maatschappelijk welzijn wordt nog één basisallocatie (wat de bevoegdheid van de minister betreft) behouden, namelijk ba 01.02 met een ordonnanceringskrediet van 4,0 miljoen frank : allerhande uitgaven en tussenkomsten in de kosten van gemeenten, van OCMW's en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie te Brussel in het kader van de strijd tegen kansarmoede. Daarmee worden projecten gesubsidieerd die reeds zijn goedgekeurd, maar nog verder uitgevoerd worden. De laatste betalingen gebeuren in 1997.

Onder programma 41.80 Integratie kansarmen blijven alleen nog 258,5 miljoen frank ordonnanceringskredieten over voor de uitdovende stelsels. De middelen van dit programma dienen voornamelijk voor de verdere betaling van de VFIK-aandelen 1991 tot en met 1995. Daarvoor worden volgend jaar nog 221,8 miljoen frank betalingskredieten ingeschreven (ba 41.01).

Verder worden op dit programma nog 36,7 miljoen frank begroot voor de uitgaven in verband met de ondersteuning en begeleiding van het kansarmoedebeleid en de sociale vernieuwing (ba 43.01). Deze basisallocatie is een samenvoeging van de vroegere basisallocaties 01.03 en 01.05, die niet meer werden opgenomen in de begroting 1996.

Daarmee worden onder meer de vroegere VFIK-projecten (uitleidingsfonds) van Hamme, Lier, Temse en Vilvoorde betaald.

Zoals reeds inmiddels iedereen weet, werd in mei 1996 het Sociaal Impulsfonds opgericht. Voor dit fonds is de minister van Stedelijk Beleid samen met de minister bevoegd voor Welzijn verantwoordelijk. Het Sociaal Impulsfonds (SIF) heeft dus de

¹ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 9).

opdracht om het lokaal beleid inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en de steden, en het beleid inzake de bestrijding van de kansarmoede en de bevordering van het welzijn te ondersteunen. In de Commissie Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting komt het SIF uitvoerig aan bod. De middelen van dit fonds zijn immers ingeschreven onder programma 53.20.

Realisaties

De vijf projecten van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Achtergestelden die gecontinueerd werden via middelen ten laste van het begrotingsjaar 1993, zijn afgelopen en administratief afgesloten.

De projectenplannen van Heusden-Zolder en Houthalen-Helchteren in het kader van de financiële enveloppe voor deze gemeenten ten laste van het begrotingsjaar 1993, werden goedgekeurd. In 1995 werden deze gemeenten VFIK-gemeenten. De projecten konden in dat kader voortgezet worden.

De aanvraagdossiers in het kader van sociale vernieuwing van Antwerpen, Genk, Gent, Mechelen en Leuven werden goedgekeurd. De Koning Boudewijnstichting (KBS) werd belast met de rapportage-opdracht over dit experiment. In 1996 legde de KBS twee trimestriële rapporten voor aan de themagroep Experiment Sociale Vernieuwing van de Vlaamse Intersectoriële Commissie Armoedebestrijding (VICA). De acties in het kader van sociale vernieuwing kunnen hun verlengde vinden in het Sociaal Impulsfonds.

De vroegere VFIK-projecten van Hamme, Lier, Temse en Vilvoorde konden voortgezet worden (uitleidingsfonds).

b. Beleidsbrief Armoedebeleid, Beleidsprioriteiten 1997

Samen met de VICA-werkgroepen wordt gewerkt aan een uitgebreide beleidsbrief voor begin volgend jaar. De voorgestelde beleidsopties zullen voorgelegd worden aan de armenorganisaties én ook direct aan de armen, niet alleen via de organisaties maar bv. via de OCMW's. De dialoog met de armen staat immers centraal. De minister wil ook met het parlement samenwerken aan de voorberei-

ding van de beleidsbrief. Het parlement heeft blijkbaar het voornemen een themadebat over armoede te houden. Het is niet wenselijk dat er naast elkaar gewerkt wordt. Ook in het licht van de bevraging van de armen is het weinig zinvol dubbel werk te doen.

De Interministeriële Conferentie Sociale Integratie werkt systematisch aan concrete actievoorstellen op basis van de voorstellen die in de themawerkgroepen in het VICA uitgewerkt worden. De IMC volgt de voorstellen op en werkt sinds kort op thematische basis, wat vanuit Vlaanderen voorgesteld was.

De derde IMC Sociale Integratie (9 oktober 1996) was geënt op het thema huisvesting. De volgende onderwerpen kwamen er aan bod :

1. de vereenvoudiging van formulieren. Alle Vlaamse ministers zullen daar stelselmatig aan werken. Het formulier inzake het bestaansminimum is reeds vereenvoudigd;
2. inzake de huurwaarborg wordt gezocht naar een mogelijkheid tot het geven van een bankgarantie waarbij het OCMW en het Gemeentekrediet zich garant zouden stellen;
3. de toelagen aan huurders op de privé-huurmarkt voor de toeslag uit te betalen binnen de drie maanden;
4. de reglementering van kamerverhuur en verhuur van kleine woonegelegenheden op de secundaire markt. De minister speelt daarbij in op het parlementaire initiatief voor een globale reglementering van de kamerverhuur.

Op vraag van de IMC heeft de minister een ontwerp van decreet over de minimumlevering van elektriciteit, water en gas ingediend bij het Vlaams Parlement. De armenorganisaties zelf hebben gevraagd om elektriciteit, water en gas in één decreet op te nemen. Het decreet zou voor het einde van dit jaar goedgekeurd moeten worden, zodat het van toepassing kan worden vanaf 1 januari 1997. Het is een belangrijk concreet signaal aan de armen.

Het armoedebeleid moet vorm krijgen in voortdurende dialoog met de armen. Die dialoog veronderstelt de subsidiering van de armenorganisaties.

De ondersteuning voor 1996 (8 miljoen frank) wordt voorzien vanuit de SIF-middelen (in 1995 4,5 miljoen frank). Voor 1997 zal nog een extra

inspanning geleverd worden. Na overleg met de organisaties is gevraagd een aangepaste regeling voor te stellen. In ieder geval zou in de vier grootste steden Brussel, Antwerpen, Gent en Mechelen een vereniging erkend en gesubsidieerd moeten worden.

De minister wil er nadrukkelijk op wijzen dat ook de lokale besturen deze organisaties supplementair kunnen ondersteunen vanuit de SIF-middelen, als ze op één of andere manier bijdragen tot de opmaak en de uitvoering van het SIF-beleidsplan op lokaal niveau. In het pas goedgekeurde beleidsplan van Gent is reeds voor 1996, 500.000 frank opgenomen voor hun ondersteuning.

Daarnaast zijn er ook nog gelden van de Nationale Loterij. In ieder geval moet een eenduidige subsidiëring op basis van een aangepaste reglementering uitgewerkt worden. De minister denkt dat de armenorganisaties nog voor einde 1996 een voorstel zullen voorleggen. Deze commissie kan daarover ook zijn oordeel geven.

Deze beleidsbrief beklemtoont eveneens de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek. Daarvan wordt nu reeds werk gemaakt. Het ondertussen klassiek geworden Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting wordt voorgesteld op 22 november. De Koning Boudewijnstichting is bezig aan een evaluatie van het lokale kansenbeleid. De minister zal de resultaten aan de commissie bezorgen. In de lijn van de SIF-brochure zullen een aantal andere brochures in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting uitgegeven worden. Een publicatie over het opmaken van de lokale beleidsplannen is over twee weken te verwachten. Binnenkort zal ook de Handleiding voor buurt- en wijkontwikkeling en een conceptenboek verschijnen. Er werd opdracht gegeven tot een onderzoek over vrouwen in armoedesituaties, waarmee ingegaan wordt op de resolutie over dat onderwerp. De opdracht tot onderzoek van armoede op het platteland is in onderzoek.

Wat de federale maatregel inzake het bestaansminimum betreft wil de minister er ten slotte op wijzen dat de Vlaamse regering onmiddellijk gereageerd heeft. De Vlaamse regering heeft in een schrijven aan de eerste minister, de heer Jean-Luc Dehaene, geprotesteerd tegen de manier van werken (op de IMC werd met geen woord over de maatregel gerept), en gevraagd de maatregel op de eerstvolgende IMC ter discussie te stellen.

2. Bespreking

Mevrouw Ria Van Den Heuvel uit haar bezorgdheid over de projecten voor en door migranten die vroeger door het VFIK gesubsidieerd werden en nu met het SIF uit de boot dreigen te vallen. Hebben de SIF-plus-gemeenten hun beleidsplan 1996 al ingediend en hoe verhoudt het aantal migrantenprojecten zich ten aanzien van het vroegere aantal ?

De heer Bart Vandendriessche ziet de koppeling van de uitgebreide beleidsbrief aan het themadebat in het Parlement wel zitten.

Het lid meent dat er een rol voor de IMC weggelegd is in het voorkomen dat kansarme rekeninghouders uitgesloten worden.

De themawerking van het VICA kan positief beoordeeld worden, vervolgt het lid. Er rijzen wel vragen over de implementatie en de rangorde van de maatregelen. In de voorliggende beleidsbrief wordt als een van de doelstellingen van het VICA het screenen van Vlaamse maatregelen op hun armoede-effect vermeld. Wat moet men zich daar concreet bij voorstellen ?

Het VFIK werd aangekondigd als een voorbereiding voor het structurele beleid. De heer Bart Vandendriessche beklemtoont dat de commissie inzage moet krijgen in de evaluatie door de Koning Boudewijnstichting.

In verband met de projecten sociale vernieuwing stelt het lid vast dat in Gent al twee-, driemaal de kredieten bij de begrotingsaanpassing geschrapt worden. Het lid vraagt hoe de projecten opgevolgd worden en op basis van welke criteria ze geëvalueerd worden.

Het lid wil verder weten welke criteria gehanteerd worden voor de selectie van de armenorganisaties voor subsidiëring.

Zich aansluitend bij de opmerking van de vorige spreker vraagt het lid of het 'stenen' aspect van het SIF niet overbenadrukt wordt ten nadele van het sociale aspect.

Tot slot wijst het lid erop dat de kleinere gemeenten zich tot het intergemeentelijke, het provinciale niveau wenden voor het opmaken van hun SIF-beleidsplannen. Wordt voor dat niveau in structurele ondersteuning voorzien ?

Als een van de concrete actievoorstellen wordt de ondersteuning van het lokale gezondheidsnetwerk vermeld. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt om verduidelijking. Gaat het om gezondheidspromotie, -preventie? Het lid pleit ervoor om gezondheidszorg op een van de volgende IMC als thema te agenderen.

Wat de dialoog met de armen betreft, vraagt mevrouw Patricia Ceysens in hoeverre de ervaringsdeskundigen betrokken worden bij de armoedebestrijding, ook op het lokale niveau.

Kan de minister de verschillen aangeven tussen het ontwerp van decreet over minimumlevering van elektriciteit, water en gas, en het voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert?

Wat het wetenschappelijk onderzoek betreft, wijst het lid erop dat de resultaten ook naar de lokale besturen moeten doorstromen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is van oordeel dat men een verward beeld krijgt van de initiatieven inzake armoedebelid. De publicaties zijn dan ook een goed idee, hoewel ze nog meer laagdrempelig kunnen zijn dan bv. de SIF-brochure.

Inzake het themadebat benadrukt het lid dat de leden van andere commissies betrokken moeten worden. Ook de heer Luc Martens, Vlaams minister van Wezijn en Gezin, moet bij een dergelijk debat betrokken worden.

Het lid pleit er verder voor om ook wetenschappelijk onderzoek over plaatsing van kinderen wegens armoede te overwegen. Het cijfermateriaal over dat onderwerp is ondermaats.

De beleidsbrief heeft het ook over de opvolging van de armoedetop in Kopenhagen in 1995 en van Habitat II van de Verenigde Naties. Het lid vraagt ook de Peking-conferentie in de beleidsbrief op te nemen. Armoede moet mee vanuit het uitgangspunt vrouwen bekeken worden.

Het lid uit verder haar bezorgdheid over de door kruising van het Vlaamse beleid door het federale optreden. Zelfs al treedt de federale overheid op als financier van bepaalde initiatieven, zij moet zich inschakelen in het beleid van de Vlaamse overheid die ter zake bevoegd is. Het lid denkt bv. aan het buurtwerking. Een ander voorbeeld zijn de gelden van de Nationale Loterij.

Ten slotte vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen hoeveel (niet VFIK-)gemeenten gebruik

gemaakt hebben van de mogelijkheid om het budget naar 1997 door te schuiven.

De heer Etienne De Groot wil nu eindelijk eens weten welke minister bevoegd is voor het straathoekwerk.

Antwoord van de minister

De minister heeft op dit ogenblik geen aanwijzingen dat de migrantenprojecten geslachtofferd worden. Naast het extra SIF-gedeelte beschikken de SIF-plus gemeenten trouwens over het gegarandeerd VFIK-gedeelte, wat als een uitloper van VFIK 1995 beschouwd kan worden. Het is wel zo dat de lokale besturen gedeeltelijk de VFIK-werking 1995 gevalueerd hebben en een en ander bijgeschaafd hebben voor VFIK '96. De minister heeft nog geen volledig zicht op de beleidsconvenanten '96. Over de meerjarige convenanten 1997-1999 kan de minister zich helemaal nog niet uitspreken.

Wat de implementatie van concrete acties betreft, verwijst de minister bv. naar de vereenvoudiging van formulieren. Iedere minister heeft voor zijn bevoegdheden die opdracht gekregen. Er wordt bv. aan vereenvoudiging gewerkt inzake huisvesting. De voorstellen van iedere minister worden gecoördineerd door het Centrum voor Gelijheid van Kansen en voor Racismebestrijding. De doelgroep wordt maximaal betrokken bij de beoordeling. Andere concrete realisaties zijn terug te vinden in het vooruitgangsrapport van het VICA.

Op iedere IMC toont elke betrokken overheid aan hoe zij gevolg gegeven heeft aan de voorstellen van de vorige IMC-vergadering.

De minister verwacht de resultaten van de evaluatie van het VFIK door de Koning Boudewijnstichting begin volgend jaar. Alle lokale besturen zouden met de evaluatie bezig moeten zijn. Ondanks de kritiek op het VFIK merkt men nu toch dat de VFIK-gemeenten gemakkelijker inspelen op de nieuwe beleidsopties van het SIF.

De projecten sociale vernieuwing worden door de Koning Boudewijnstichting opgevolgd, onder leiding van Pierre Martin Neirinckx en door de werkgroep in het VICA onder leiding van Prof. H. Baert. Het is de bedoeling de bewoners van de meest achtergestelde wijken te laten participeren en de netwerkvorming op gang te trekken.

Voor de subsidiëring van de armenorganisaties zijn er op dit ogenblik verschillende kanalen. De minister wees reeds op de gelden van de Nationale Loterij, waar de Vlaamse overheid jammer genoeg nog steeds geen greep op heeft. De minister verwijst in dat verband naar zijn vroegere voorstel van resolutie dat tot doel had de gelden van de Nationale Loterij deels naar de gewesten en gemeenschappen over te hevelen. Misschien moet die resolutie eens opnieuw ingediend worden.

In het SIF is er een gedeelte middelen voor armoedeproblematiek dat enerzijds voor wetenschappelijk onderzoek aangewend wordt (bv. het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, de in de toelichting genoemde onderzoeken) en anderzijds voor de subsidiëring van armenorganisaties (4,5 miljoen frank in 1995, 8 miljoen frank in 1996). Enerzijds opteert men om de organisaties die in het verleden gesubsidieerd werden te behouden. Anderzijds wil de minister ook dat in elke grote stad een vereniging gesubsidieerd wordt. Op vraag van de armen zelf wordt ook het Vlaams Forum betrokken. Door de vermeerdering van het aantal organisaties is voor sommige verenigingen de subsidie vanuit het SIF minder als vorig jaar, maar het totaal van de subsidiëring vermindert niet, ook rekening houdend met de middelen van de Nationale Loterij. Bovendien kunnen de armenorganisaties ook aanspraak maken op SIF-gelden via de lokale besturen. De minister hoopt de SIF-middelen voor de subsidiëring van de armenorganisaties op te trekken naar 12 miljoen. De armenorganisaties moeten onder elkaar bekijken hoe de middelen het best verdeeld worden. De verdere subsidieregeling moet gekoppeld worden aan een resultaatsverbintenis. De regeling zal aan deze commissie voorgelegd worden.

De minister gelooft niet dat het sociale aspect verwaarloosd zal worden met het SIF. Zoals hierboven vermeld heeft de minister wel nog weinig zicht op de convenanten 1996 en 1997-1999. De meeste VFIK-gemeenten hebben echter goede ervaringen met het VFIK gehad. Het is daarom essentieel dat de eindige VFIK-middelen bestendigd geworden zijn. Het is een garantie dat de investeringen in het sociale aspect niet verloren gaan.

Voorlopig hebben 6 van de 28 gemeenten, alle zonder VFIK-ervaring, gevraagd om de middelen voor 1996 naar 1997 te mogen doorschuiven. In dat geval is het een goede beleidsbeslissing om de plannen wat uit te stellen.

De provincies en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten werden betrokken bij de ver-

schillende studiedagen. Vanuit Binnenlandse Zaken werden aan de provincies middelen ter beschikking gesteld voor vormingsactiviteiten op die studiedagen.

Aan mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister voor Gezondheidsbeleid, werd de vraag gesteld te onderzoeken hoe de lokale wijkgezondheidscentra gerealiseerd kunnen worden. De minister staat zeker achter de idee om dit onderwerp en het gezondheidsbeleid in het algemeen aan bod te laten komen op de IMC.

De inschakeling van ervaringsdeskundigen wordt maximaal aangemoedigd via de erkenning van organisaties die een beroep doen op ervaringsdeskundigen.

Het voorstel van de heer Steve Stevaert heeft enkel betrekking op de minimumlevering van elektriciteit. Bovendien werd het minimum vastgelegd op 6 ampère. Het ontwerp van decreet gaat ook over minimumlevering van water en gas. Het principe van het recht op minimumlevering wordt vastgelegd. De hoeveelheid wordt niet decretaal opgenomen, zodat de regering via een besluit soepel kan inspelen op een veranderende opvatting over de noodwendigheden.

Als het armoedebelief een 'verwarde' indruk geeft, is dat ook deels te wijten aan de complexiteit van de materie, antwoordt de minister. Het betreft immers een horizontale bevoegdheid. Het beleid vergt zeer veel overleg. De coördinatie verloopt soms moeilijk. De armenorganisaties stellen dat het nog allemaal te vlug gaat om hun basis te consulteren. Anderzijds staat de overheid voor de uitdaging de problemen zo snel mogelijk te verhelpen.

Het is inderdaad wenselijk dat federale financiering zich inpast in het gewestelijke beleid en het gemeenschapsbeleid. Hierbij wil de minister toch wijzen op de voortrekkersrol van de Vlaamse overheid op de IMC. De thematische werkwijze in het VICA werd reeds op de IMC overgenomen. Vlaanderen staat ongetwijfeld een stuk verder dan de andere gewesten en bepaalt in zekere mate de agenda van de IMC. Er is op de IMC duidelijk gesteld dat de federale samenlevingscontracten zich moeten enten op het Vlaamse beleid.

Vanzelfsprekend moeten de leden van andere commissies en alle bevoegde ministers bij het themadebat betrokken worden, meent de minister. Zo krijgen de andere ministers ook de kans om te rapporteren over de actiepunten op hun domein.

De minister gaat akkoord om de Peking-conferentie in de beleidsbrief op te nemen.

Straathoekwerk is een bevoegdheid van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn. Het straathoekwerk kan wel aanspraak maken op steun binnen het SIF. De minister neemt de vraag om meer coördinatie ter harte.

3. Indicatieve stemmings

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de algemene uitgavenbegroting 1997 (bevoegdheden van minister Leo Peeters : armoedebeleid)² wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter

Guy SWENNEN

Trees MERCKX-VAN GOEY

DEEL 3 : BEVOEGDHEID VAN DE HEER LUC MARTENS, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, GEZIN EN WELZIJN : GEZIN EN WELZIJN

Voor dit deel werd mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot verslaggever benoemd.

1. Toelichting door de minister

Uit de cijfergegevens die voorkomen in de administratieve begroting werden door de minister enkel die basisallocaties geselecteerd waar in vergelijking met vorig jaar een significante wijziging is opgetreden. Concreet betekent dit een stijging die groter is dan die die normaliter verwacht kan worden rekening houdend met de indexering en de vergrijzingscoëfficiënt van de personeelsleden.

Programma 41.10 ba 33.02 Subsidie aan de v.z.w. Gezin en Samenleving in het kader van haar samenwerking voor het tijdschrift Wells Waar

Dit tijdschrift werd in 1994 gestart door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, in samenwerking met de v.z.w. Gezin en Samenleving. Wells Waar is een belangrijk communicatiemiddel voor de welzijnssector. Het richt zich tot alle personeelsleden van de Vlaamse welzijnsvoorzieningen. Het blad biedt hen de mogelijkheid om nieuwe evoluties te volgen en om over 'de muurtjes' van de verschillende sectoren heen te kijken. Dankzij de verhoging van het budget van 4,8 miljoen naar 6 miljoen kan de werking van het tijdschrift verder worden uitgebouwd.

Programma 41.20 ba 41.02 Dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand voor uitgaven i.v.m. begeleidingsmaatregelen in het kader van de bijzondere jeugdbijstand

Voor die sector wordt in 40 miljoen extra voorzien om de ambulante hulpverlening verder uit te bouwen en nieuwe projecten op te zetten. De bedoeling is te komen tot meer gezinsondersteuning ter voorkoming van gezinsvervangende werking en een betere preventie. De aandacht moet bijvoorbeeld gaan naar andere maatschappelijke niveaus (bv. de problematiek van spijbelen, kinderrechten, kansarmoede) en naar de individuele en de gezins-situatie (verslaving). Er moet ook aandacht zijn voor een betere coördinatie van de preventie-activiteiten. Met deze maatregelen wordt ernaar gestreefd om vroegtijdig in te grijpen wanneer zich problemen voordoen. De uitwerking van dergelijke projecten betekent niet alleen een gevoelige inhou-

² Zie opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 9).

delijke trendbreuk. Op termijn leidt deze aanpak ook tot een vermindering van de curatieve residentiële hulpverlening.

Programma 41.40 Gezinsaanlegenheden

Dit programma stijgt globaal met 6,75%. In absolute bedragen komt dit neer op een stijging van 11.975 tot 12.852,4 miljoen frank.

Op ba 33.02 Subsidie aan diensten voor gezins- en bejaardenhulp alsmede aan de opleidingscentra voor gezins- en bejaardenhulp(st)ers wordt een bijkomend krediet van 90 miljoen frank toegekend. Daarvan is 40 miljoen bestemd voor de uitvoering van de CAO. Die CAO voorziet in flexibele en onregelmatige werkuren voor de werknemers en leidt daarom tot de uitbreiding van de hulpverlening ('s avonds, 's nachts, tijdens het weekeinde). Dat is van groot maatschappelijk belang omdat zo de nodige continuïteit in de dienstverlening ingebouwd kan worden en de dienstverlening ook open komt te staan voor mensen die een min of meer permanente zorg nodig hebben (bv. motorisch gehandicapten). De nagestreefde doelstelling, nl. het beschermen en ondersteunen van het gezin als natuurlijk zorgmilieu, wordt op die manier nog dichter benaderd. De CAO doet geen meeruitgaven ontstaan door loonsverhogingen maar creëert onmiddellijk bijkomende werkgelegenheid.

De overige 50 miljoen zal aangewend worden voor verdere uitbreidingen. Door de toenemende vergrijzing is die behoefte reëel aanwezig.

De belangrijkste factor voor de toename van de kredieten binnen het programma is de groei van de dotatie aan Kind en Gezin (ba 41.01) van 5.170,6 miljoen in 1996 naar 5.829,7 miljoen in 1997. Dankzij deze stijging kunnen een aantal bestaande problemen worden weggewerkt en rest ook nog voldoende ruimte om nieuwe initiatieven te starten.

Concreet betekent dit dat initiatieven waartoe werd beslist door de Vlaamse regering en die tot nog toe werden gefinancierd vanuit de reserves van Kind en Gezin, nu structureel kunnen worden opgenomen in de dotatie. In totaal gaat het in 1997 om 89,8 miljoen frank. Een voorbeeld hiervan waren de centra voor hulp inzake kindermishandeling waarvoor de middelen in 1994 stegen van 40 naar 60 miljoen. In de marge kan trouwens vermeld worden dat Kind en Gezin in 1997 binnen haar dotatie een verhoging van de subsidiëring van deze centra plant met 11,64 miljoen.

Daarnaast wordt een krediet van 78 miljoen uitgetrokken om 500 extra opvangplaatsen te creëren in recent gebouwde kinderdagverblijven. Het zou immers getuigen van zeer onbehoorlijk bestuur om gebouwen die voor een belangrijk gedeelte opgetrokken of aangekocht zijn met overheidsmiddelen leeg te laten staan.

Voor de uitwerking van de beleidsbrief interlandelijke adoptie wordt in 24,5 miljoen frank voorzien op de begroting.

In het kader van een globaal beleidsplan kinderopvang zal in hoofdzaak aandacht besteed worden aan de werkingskosten van de kinderdagverblijven, de uitbreiding van de diensten voor onthaalgezinnen, de opvang van zieke kinderen en flexibele opvang. Ook worden maatregelen uitgewerkt om tot een sluitende regeling te komen voor de specifieke initiatieven buitenschoolse opvang en om de regelgeving voor de diensten voor onthaalgezinnen aan te passen. Voor dit alles wordt bijkomende een budget van 325,6 miljoen frank uitgetrokken.

Programma 41.50 Gehandicaptenzorg

Dit programma behelst in hoofdzaak de dotatie aan het VFSIPH (ba 41.11).

Hiervoor worden belangrijke keuzen, die reeds ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 1996 werden gemaakt, doorgetrokken.

De dotatie aan het VFSIPH stijgt van 25.209,2 miljoen frank in 1996 naar 26.479,1 miljoen frank in 1997. Hier dient nog aan toegevoegd dat in 1997 572,2 miljoen aangewend zullen worden uit de niet-belaste saldi die het VFSIPH in de loop der jaren heeft opgebouwd. Dat bedrag is dus nog niet terug te vinden in de dotatie. Aangezien deze middelen worden voorzien voor jaarlijks terugkerende uitgaven zal de dotatie op het ogenblik dat de reserves volledig zijn opgebruikt, minstens 572,2 miljoen hoger moeten liggen. (In concreto zal het nog 165 miljoen meer zijn omdat vanaf 1998 alle maatregelen op jaarbasis aangerekend moeten worden). Op jaarbasis staat dit voor een bedrag van 737 miljoen.

Tijdens de vergadering van de Vlaamse regering van 1 oktober jl. werd beslist dat de CAO 43 vanaf 1 januari 1997 wordt toegepast in de beschutte werkplaatsen. Dat zal worden gerealiseerd door 80% van het gewaarborgd minimumloon aan alle werknemers toe te kennen. Daaraan wordt een aantal begeleidend maatregelen gekoppeld, met name de invoering van de forfaitarisering van de

betoelaging en een bijkomende ondersteuning van zwakke werknemers in de beschutte werkplaatsen. Deze laatste maatregel is nodig omdat de kans reëel is dat met de toepassing van de CAO de druk op de zwakke werknemers zal toenemen. Met deze bijkomende financiële tegemoetkoming wordt vermeden dat deze groep mensen niet langer of in mindere mate aan bod zou komen in de werkplaatsen.

Tezelfdertijd zal een forfaitaire loonsubsidie worden ingevoerd zodat de beheersbaarheid van de uitgaven bevorderd wordt.

Na verrekening van de federale lastenvermindering wordt een bedrag van 538 miljoen frank ter beschikking gesteld voor de uitvoering van deze maatregelen.

Voor de onderhoudstoelagen van de extra-murale revalidatiecentra wordt 75 miljoen frank vrijgemaakt aangezien ze nog steeds onder de bevoegdheid van het Vlaams Fonds ressorteren en niet in de Riziv-conventies werden overgenomen.

In 1997 wordt 30 miljoen frank extra voorzien voor kosten voor individuele materiële hulp (kosten voor onderhoud, herstelling en aanpassing van rolstoelen en orthopedische driebielers). Dit gezien het belang van deze hulpmiddelen in het leven van personen met een handicap.

Verder wordt een substantieel bedrag van 202,5 miljoen frank vrijgemaakt voor uitbreiding in de zorgsector en voor meer flexibiliteit en differentiatie in de zorgvormen (bv. tehuizen niet-werkenden, dagcentra, kortverblijf, thuisbegeleiding, deeltijdse opvang,...).

Tot slot wordt ook verder gewerkt aan een meerjarigenplan voor het Vlaams Fonds. Het ontwerpplan wordt momenteel door de raad van bestuur van het Vlaams Fonds besproken en daarna verder met de minister overlegd. Eind 1996 wordt dit beleidsplan gefinaliseerd. Het moet de basis vormen voor een krachtige aanpak die een antwoord kan bieden op de diverse problemen en uitdagingen die zich voordoen. Een voorbeeld daarvan is de problematiek van de wachtlijsten.

Programma 41.70 Maatschappelijk welzijn

Hier zijn 2 belangrijke wijzigingen te vermelden.

– Algemeen welzijnswerk (ba 33.04)

De uitbouw van een eerste lijn in het welzijnswerk is een essentiële voorwaarde voor het groeien naar

een zorg op maat, waarbij iedereen precies de nodige en gedoseerde hulp ontvangt. Daarenboven kan zo vermeden worden dat mensen te snel doorverwezen worden naar of opgenomen worden in zwaardere zorgvormen.

Het algemeen welzijnswerk kampt sinds 1994 met een structureel tekort aan middelen. In die zin werd reeds in het kader van de begrotingscontrole 1996 bijgestuurd en werd een eenmalige injectie gegeven van 132 miljoen frank om tekorten van 1994, 1995 en 1996 op te vangen. In de begroting 1997 is hiervoor bijkomend nog in 79,1 miljoen frank voorzien.

In het komende werkjaar zal bovendien ook prioriteit gegeven worden aan het verder opvullen van 'blinde vlekken' en aan initiatieven die onder meer betrekking hebben op slachtofferhulp, justitieel welzijnswerk en de thuislozenzorg. Hiervoor is bijkomend een bedrag van 50 miljoen frank ingeschreven.

– Vrijwilligerswerk (ba 33.26)

Omwille van het belang en de grote impact van het vrijwilligerswerk werd de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap in 1996 toegekend aan 'de vrijwilligers' in Vlaanderen.

In 1997 zal de organisatie van het vrijwilligerswerk in Vlaanderen verder worden versterkt.

Het budget stijgt van 15,1 miljoen frank naar 18,1 miljoen frank. Dat laat toe om bijkomende organisaties te erkennen.

Daarnaast werd ook beslist om een niet-gereguleerde toelage van 2,25 miljoen frank in te schrijven voor het Platform voor Voluntariaat. Dit ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk in Vlaanderen.

In verschillende domeinen van de welzijnssector speelt het vrijwilligerswerk een belangrijke rol. De interactie tussen professionele en vrijwillige inbreng kan tot de grootste efficiëntie leiden, op voorwaarde dat dit op een uitgebalanceerde manier gebeurt. Dat veronderstelt wel dat elk van de actoren een duidelijke rol krijgt toebedeeld en een goed afgebakend actieterrein krijgt toevertrouwd.

Tot slot vermeldt de minister dat er in het programma bejaardenzorg geen substantiële budgettaire verschuivingen zijn.

De bewegingen in de begroting geven in essentie de inhoud van de Beleidsbrief Gezin en Welzijn, Beleidsprioriteiten 1997, weer.

2. Bespreking

a. Algemeen

De heer Bart Vandendriessche staat achter het uitgangspunt van de beleidsbrief : meer samenspraak en betere toegankelijkheid van de voorzieningen. De geplande gezins- en welzijnsraad is een goed platform om het beleid te stroomlijnen. Het lid dringt er wel op aan voldoende de representativiteit van de leden te waarborgen.

Inzake de toegankelijkheid vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen meer aandacht te besteden aan de laagdrempeligheid van de welzijnsvoorzieningen.

De heer Felix Strackx is aangenaam verrast door de beleidsbrief, vooral wat het voornemen betreft om de welzijnssector meer te stroomlijnen en de versnippering tegen te gaan. Wat het strategisch plan voor de minderheden betreft is het lid minder positief in zijn oordeel en hij vraagt daarover een breed debat te houden in plenaire vergadering.

De heer Bart Vandendriessche meent dat voor de welzijnsbegroting kwantitatief een serieuze inspanning geleverd werd. Een aantal dossiers werden gedeblokkeerd. Het lid denkt o.m. aan het algemeen welzijnswerk (AWW), de kinderdagverblijven, de extra-murale revalidatiecentra, de bijzondere jeugdzorg en de beschutte werkplaatsen. Toch zijn de problemen bij de beschutte werkplaatsen te velde niet opgelost. Het interprofessioneel overleg loopt niet van een leien dak.

De heer Guy Swennen is verheugd dat in de begroting 1997 tegemoetgekomen wordt aan een aantal bekommernissen die vorig jaar geuit werden. Positief is ook de opstelling van meerjarenplannen voor Kind en Gezin en het Vlaams Fonds voor de Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH). De stijging van het ambulante aanbod door de flexibilisering in de thuiszorg is toe te juichen. Er wordt ook een aanzet gegeven tot reconversie naar meer ambulante zorg in de bijzondere jeugdzorg.

Het is echter de taak van het Parlement om te blijven hameren op een gehele herorganisatie van de welzijnssector. De versnippering van het welzijns-

landschap, de verschillende normering en financiering, overlappingsen... moeten weggewerkt worden, ook al om de druk op de sector te verlichten. Wanneer is die hervorming te verwachten ?

De minister had bij de vorige begrotingsbespreking een evaluatie en eventuele herstructurering van de pararegionales aangekondigd. De heren Bart Vandendriessche en Guy Swennen vragen hoever het daarmee staat. Wordt een grotere bestuursautonomie gekoppeld aan kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen ?

De minister had na de behoudsgezinde begroting van vorig jaar grote verwachtingen gecreëerd. Mevrouw Ria Van De Heuvel en de heer Jos Stassen vinden de stijging van de welzijnsbegroting ondermaats in vergelijking met de enorme maatschappelijke problemen die zich aandienen. Nochtans is er geld voor meer uitgaven. De verstrenging van 'de meester-norm' is bedroevend als men ziet hoe veel initiatieven nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden. De bijkomende middelen voor AWW bv. zijn louter een inhaaloperatie ten aanzien van vroegere beslissingen. Niet veel nieuwe initiatieven krijgen een kans.

De heer Jos Stassen vindt overigens dat de regering veel te laat reageert op de acute vragen naar aanleiding van de zaak-Dutroux. Vlaanderen heeft altijd beweerd dat het 'het beter zal doen' als het over de nodige bevoegdheden beschikt. Daar is nu weinig van te merken: het actieplan is er nog steeds niet.

De heer Felix Strackx vraagt zich af of voldoende geëvalueerd wordt of met de ingezette middelen het beoogde doel wel bereikt wordt. Vooral voor preventie is dat ten zeerste aangewezen.

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of voor de uitvoering van het nog goed te keuren ontwerp van decreet inzake kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen extra middelen in de begroting ingeschreven zijn.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat de begroting vooruitloopt op de gevolgen van een aantal federale beslissingen. Het lid denkt bv. aan het wegvallen van de gelden van het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD) in de kinderopvang en de onderhoudstoelagen voor de extra-murale revalidatiecentra. Waarom heeft de minister in dat verband ook niet aan de thuiszorg voor ouderen gedacht ? In het algemeen vraagt het lid hoeveel de welzijnsbegroting gestegen is zonder die middelen die federale beslissingen opvangen.

De heer Guy Swennen sluit zich daarbij aan.

Naast het opvullen van de structurele tekorten en het opvangen van federale beslissingen, is er nog een verdere dynamiek, meent mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Hoe substantieel is die verdere dynamiek ? Steeds meer noden worden maatschappelijk erkend. Essentieel is de vraag naar de grenzen van het welzijnsbeleid. In samenwerking met alle actoren moet een langetermijnvisie uitgewerkt worden. Tussen de verschillende fracties is er een akkoord om daarover een breder debat te houden.

Hamvraag voor het welzijnsbeleid is : wat is de rol van de overheid ? De voorganger van de minister voor Welzijn, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, heeft de professoren Deleeck en Breda een studieopdracht gegeven voor een welzijnszorgplan. Daarbij zouden de uitgaven voor gehandicapten-, bejaarden- en gezinszorg tot het jaar 2002 berekend worden. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de studie in de commissie besproken kan worden.

Tal van federale middelen ondersteunen onrechtstreeks het gezinsbeleid. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen denkt bv. aan de thuiszorg, de ouderenzorg. Het lid betreurt dat de minister van Welzijn niet meer betrokken wordt bij het overleg met de federale overheid. De ouderenzorg bv. wordt teveel bekeken vanuit het gezondheidsaspect.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt een overzicht van de interministeriële conferenties waaraan de minister deelneemt. Met welke federale ministers heeft de minister een min of meer structureel overleg ? De voorzitter vraagt eveneens of er samenserkingsakkoorden met de federale overheid en met de Franstalige Gemeenschap in voorbereiding is. Kan de minister ook een overzicht geven van de voor volgend jaar te verwachten ontwerpen van decreet ?

In de beleidsbrief kondigt de minister aan dat verschillende sectoren op de gezinsgerichtheid bekeken zullen worden. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt om welke sectoren het gaat. Zal de minister daaromtrent overleg plegen met zijn collega's ? Het lid vraagt de combinatie beroepsactiviteiten en gezin onder de loupe te nemen.

Mevrouw Brigitte Grouwels vraagt dringend aandacht voor het probleem van de denataliteit. De sterkte van onze samenleving wordt op termijn ondermijnd. Het is de taak van de minister van Gezin om de bevolking te helpen kiezen voor kinderen.

De heer Wilfried Aers sluit zich daarbij aan. Een opvoedersloon voor man of vrouw kan deels het probleem van de denataliteit oplossen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey benadrukt de gezinsondersteunende en gezinsvervangende rol van de welzijnssector. Als eenieder een plaats vindt in de maatschappij, zullen zij ook beter hun verschillende taken in de maatschappij aankunnen.

De ontwikkelingen inzake de tewerkstelling in de social profit sector zijn moeilijk te volgen, merken verschillende leden op. De aanwending van de Vesoc-enveloppe (900 miljoen) voor Vlaanderen is onduidelijk. Het Vlaamse en het federale banenplan zou 1600 tot 2000 nieuwe arbeidsplaatsen opleveren. Hoe zullen de middelen besteed worden ? Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt in dat verband rekening te houden met de verschillende vormen van tewerkstelling (zoals bv. de PWA's). Het lid vraagt ook aandacht voor de regularistaie van de nepstatuten, meerbepaald de DAC's.

Laatstgenoemd lid wil ook wijzen op de moeilijke werkomstandigheden in de welzijnssector. Door de zwaarte van het werk werken velen gedwongen deeltijds. Fysieke en psychische ondersteuning is noodzakelijk.

De financiering van het welzijnsbeleid via tewerkstellingsprojecten zorgt voor problemen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. De aangekondigde overheveling van de tewerkstellingsmiddelen naar welzijn vindt mevrouw Brigitte Grouwels niet terug in de begroting. Brengt de overheveling een oplossing voor het Brusselse probleem ? Bij de overheveling van de DAC's in de welzijnssector naar welzijn mag men toch een regularisatie van dat statuut verwachten... Zal de IBF-overheveling (IBF Interdepartementaal begrotingsfonds) dezelfde gevolgen hebben ? Wat is de stand van zaken in het overleg over de overheveling ?

Tot slot merkt de heer Guy Swennen op dat de transparantie van de begroting reeds iets verbeterd is. De uitleg bij de begrotingsposten blijft echter onvoldoende. De beleidsbrief is ook geen vertaling van de begroting.

Antwoord van de minister

Het voorontwerp van decreet over de oprichting van de gezins- en welzijnsraad is bijna klaar, antwoordt de minister. Voor het einde van het jaar wordt het aan de regering voorgelegd. De raad zal representatief zijn : een weerspiegeling van de maatschappelijke velden, maar niet in de zin dat

de gevestigde structuren en organisaties daarin vertegenwoordigd zullen zijn. De leden zullen er niet namens één sector zitting hebben, maar moeten een ruime kijk hebben over de diverse sectoren heen. De leden zullen een soort ervaringsdeskundigen zijn.

Een decreet op de thuiszorg is in voorbereiding, waarin gepoogd wordt de cohesie te bewerkstelligen tussen de verschillende hulpvormen : dagverzorgingscentra, dienstencentra, kortverblijf... Het decreet op het algemeen welzijnswerk en het decreet tot oprichting van de gezins- en welzijnsraad hebben eveneens tot doel de coherentie in de hand te werken. De minister verwijst verder ook naar de allesomvattende (overall) programmatie bij de bespreking van programma 41.10.

Het nieuwe beleid gaat verder dan een loutere herstructurering van het veld, vervolgt de minister. Dat betekent niet dat de goede kanten van het beleid in het verleden niet behouden kunnen worden. Het te verwachten decreet op het AWW is niet zomaar een face-lift, maar wel een ingrijpende vernieuwing. Met de gezins- en welzijnsraad bv. wordt een andere werkwijze geïnduceerd.

De vraag over de herstructurering van de pararegionales blijft terecht, antwoordt de minister. Hij heeft echter geen structurele maatregelen in voorbereiding. Het belangrijkste nu is een goed functioneren.

De minister schikt zich naar het budgettaire kader dat de Vlaamse regering goedgekeurd heeft. Enerzijds heeft de Vlaamse regering de ambitie om de meester-norm te halen. Anderzijds is er het feit dat de begroting in 1998 in evenwicht kan zijn zonder aangroei van de schuld. Daarom heeft de regering beslist om met het geraamde overschot voor '97-'98 van 3,7 miljard de schuld af te bouwen. Welke klant in de welzijnssector wordt er beter van interessen te moeten betalen ?

De minister wijst er verder op dat voor 1996 geen middelen waren om adequaat te reageren op bv. de vragen van justitieel welzijnswerk, slachtofferhulp. De overheid is beperkt door de jaarlijksheid van de begroting. Overigens worden duurzame oplossingen niet overhaast gerealiseerd. De minister verwijst verder naar de antwoorden bij de programmagewijze bespreking.

In het kader van het kwaliteitsdecreet welzijnsvoorzieningen is in de begroting niet in middelen voorzien voor de voorzieningen. Dat is ook niet nodig, oordeelt de minister. Het kwaliteitsdecreet

moet er toe leiden dat met met dezelfde middelen meer kwaliteit geleverd kan worden. Er worden wel inspanningen gedaan voor managementopleidingen. Maar dat betreft een marginaal bedrag.

De minister antwoordt verder dat alleen die problemen ten gevolge van federale maatregelen opgelost worden die móeten opgelost worden. Het FCUD heeft in het verleden een basisopdracht uitgevoerd die reeds jaren lang tot de bevoegdheden van de gemeenschappen behoorde. De gemeenschappen beschikten ook over de daartoe bestemde middelen die met het Sint-Michielsakkoord overgeheveld werden. Desondanks is de federale overheid blijven doorbetalen. Als de federale overheid beslist daarmee te stoppen, is dat haar volste recht. (zie ook bespreking programma 41.40)

In het totaal wordt 170 miljoen frank in de begroting bijkomend ingeschreven voor het opvangen van federale beslissingen.

De minister probeert zoveel mogelijk betrokken te worden bij het federale overleg. Als mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Gezondheidsbeleid, voor het Vlaamse niveau optreedt als de coördinerend minister, dan is dat in gemeenschappelijk overleg met de minister. Het overleg op federaal vlak vergt veel tijd, temeer daar men ook van de andere gemeenschappen afhankelijk is. Het samenwerkingsakkoord inzake slachtofferhulp bv. wacht op ondertekening omdat de Frantalige Gemeenschap nog niet akkoord gaat.

Het decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnssector zal voor het jaareinde bij het parlement ingediend zijn. Wegens de eigen aard van de sectoren was het niet mogelijk tot één decreet te komen voor zowel gezondheid als welzijn. De wijze waarop de doelstellingen gerealiseerd worden, is verschillend.

Voor een overzicht van de in 1997 te verwachten ontwerpen van decreet, van de samenwerkingsakkoorden en de interministeriële conferenties waaraan de minister deelneemt, verwijst de minister naar de bijlagen. De minister voegt eraan toe dat het samenwerkingsakkoord met de Franstalige Gemeenschap over de gehandicaptensector opnieuw onderhandeld moet worden.

De studie inzake het welzijnszorgplan is publicatieklaar.

Een studie van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën (CBGS) over het gezinseffectenrapport is over enkele weken te verwachten, vervolgt de minister. Over het gezinseffectenrapport is veel geschreven. De vraag is wel of het werkzaam is. Het gezinsbeleid heeft met alle domeinen te maken : onderwijs, media, werkgelegenheid... Voor een horizontaal beleid met de andere ministers is een interdepartementale commissie een conditio sine qua non. Volgens de minister is men daar echter nog niet aan toe.

De keuze voor kinderen heeft met zoveel maatschappelijke aspecten te maken. Een grondige verandering in de maatschappij is nodig om een kindvriendelijker klimaat te scheppen. Dat vergt vele jaren tijd en oplossingen liggen niet zomaar voor de hand. De minister wil er niet vrijblijvend over spreken zonder al een aanzet van antwoord aan de bevolking te kunnen geven.

Het opvoedersloon is het onderwerp van een federaal debat. Volgens de minister moet de thuisverzorging - in alle vormen - indirect ondersteuning en de nodige rugdekking inzake sociale zekerheid kunnen krijgen. Voor bepaalde categorieën van werknemers bestaan mogelijkheden via bv. loopbaanonderbreking.

Zelfs voor een minister zijn de ontwikkelingen inzake de tewerkstelling in de social profit sector moeilijk te volgen. De federale overheid heeft toegezegd voor een budget van 900 miljoen en de sectoren (waaronder ook de Vlaamse welzijnssectoren vallen) staan vast. Er is echter nog grote onduidelijkheid over de federale modaliteiten. Zo is nog niet geweten op welk niveau van de bezoldiging de verlaging van de sociale lasten van toepassing zal zijn. De discussie over de modaliteiten wordt gevoerd en er wordt overleg gepleegd met de sociale partners. De minister zal een nota bezorgen (zie bijlagen) met het Vlaamse uitgangspunt bij de onderhandelingen met de federale overheid voor de verdeling van de middelen onder de verschillende sectoren. De middelen zullen in overleg met de sociale partners toegewezen worden op het niveau van de verschillende sectoren. Toewijzing op het niveau van de voorzieningen zou door de te grote versnippering weinig aarde aan de dijk brengen. De toewijzing moet beantwoorden aan objectieve noden en aan de vragen van het sociaal overleg.

Twee principes staan in het Vlaamse werkgelegenheidsakkoord voorop : 1. werkgelegenheid creëren waar structurele behoeften zijn en die een antwoord geven in een regulier kader en 2. de kansen

op doorstroming van de laaggeschoolde en langdurig werklozen versterken.

De minister gaat niet in op de regularisatie van het contingent dat aan de lokale besturen toegewezen wordt (dat de grote hap van de regularisatie uitmaakt), maar op het tewerkstellingsprogramma dat naar Welzijn overgeheveld wordt. Welzijn speelt een pioniersrol in de overheveling van tewerkstellingsbudgetten naar de functionele departementen. De overheveling van ex-IBF-ers (1800 FTE) staat voor een bedrag van 1 miljard. De minister pleit voor een zo vlug mogelijke overheveling, mogelijks bij de begrotingsaanpassing van 1997, op voorwaarde echter dat de trekkingsrechten niet verloren gaan. Met minister Theo Kelchtermans van Tewerkstelling is daarover reeds een akkoord. Het is nog wachten op het federale antwoord inzake de trekkingsrechten.

De DAC's staan voor 6.500 FTE, ten bedrage van ongeveer 6 miljard. Voor de welzijnssector belooft hun aantal op ongeveer 4.000 FTE. Met het oog op de overheveling is beslist een screening te houden van de DAC-tewerkstelling. Gaat het om arbeidsplaatsen die aansluiten bij de structurele behoeften van het beleid ? Op basis van de resultaten die begin volgend jaar te verwachten zijn, moeten conclusies getrokken worden, met de nodige omzichtigheid. Sommige organisaties zijn helemaal opgebouwd op het DAC-statuuut. De DAC-overheveling is geen nuloperatie, in tegenstelling tot IBF, als ook de regularisatie doorgevoerd wordt. En regularisatie en bijkomende werkgelegenheid is dus niet mogelijk. De overheid zal gefaseerd te werk moeten gaan. Een van de eerste sectoren die voor regularisatie in aanmerking komen, is de gezins- en bejaardenhulp.

De gesco's van onbepaalde duur (met uitzondering van BKO (buitenschoolse kinderopvang) en sociale werkplaatsen) behelzen 3.500 FTE in de welzijnssector, ten belope van ongeveer 2 miljard. Ook hier moet eerst nagegaan worden in hoeverre de projecten beantwoorden aan collectieve noden. Op basis van dat onderzoek zal de minister de budgetoverheveling trachten te realiseren voor bepaalde groepen.

BKO staat voor 350 FTE, ten belope van 200 miljoen. Van de werkervarings-gesco's (totaal 1400 FTE) zijn er slechts 300 FTE tewerkgesteld in de welzijnssector. Het is de bedoeling samen met de federale overheid te zoeken naar een eenvormig statuut voor werkervaring.

De minister beklemtoont dat de overheveling van tewerkstellingsbudgetten niet veel bijkomende ruimte zal creëren voor welzijnsbeleid. De budgetten zullen altijd gekoppeld blijven aan tewerkstelling.

De overheveling van de tewerkstellingsgelden naar Welzijn, van een gewestmaterie naar een gemeenschapsmaterie, maakt het eenvoudiger om een oplossing te vinden voor Brussel, zegt de minister. Tewerkstellingsprojecten in Brussel zullen wel steeds een afzonderlijke beslissing vergen.

b. 41.10 Algemeen welzijnsbeleid

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt om welke studies het gaat in ba 12.23. Studies, onderzoekingen en voorbereiding van wetenschappelijke congressen. Welke accenten legt de minister inzake wetenschappelijk onderzoek ? De kredieten op ba 12.24 Allerhande uitgaven in verband met opmaak en verstrekking van informatie (...) zijn sterk afgenomen. Wat is de reden daarvoor ? Welke informatie wordt aan de brede bevolking verstrekt ?

Toen in 1994 het voorstel van decreet van de heer Michiel Maertens voorlag inzake de aanstelling van een hoog commissaris voor de rechten van het kind, antwoordde mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, destijds minister van Welzijn, dat het voorstel van decreet zonder voorwerp was vermits een Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen opgericht zou worden. Blijkbaar worden de middelen voor dit centrum over twee universitaire centra verdeeld om rond kinderrechten te werken, oordeelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Vindt de minister dat dit centrum beantwoordt aan de functie van een commissaris voor de kinderrechten ? Zo nee, wat is de meerwaarde van dit centrum ? Het lid heeft ook vragen bij het feit dat minister Wivina Demeester-De Meyer voorzitter is van de raad van bestuur van het centrum.

Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich daarbij aan. Het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag heeft het lid niet voldaan. Het jaarverslag van het centrum handelt niet over de activiteiten van het centrum, maar over de activiteiten van twee universitaire centra. Een aantal van de doelstellingen van het Vlaams centrum zullen overlappen met de op te richten opvolgingsstructuur voor de rechten van het kind.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het tijdschrift *WellsWaar* geëvalueerd wordt. Wie ontvangt het tijdschrift ?

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt waarom het tijdschrift niet toevertrouwd werd aan de administratie, in plaats van aan een v.z.w.

Hoe verloopt de selectie van de organisaties die de managementopleidingen verzorgen, vraagt mevrouw Sonja Becq. Wordt er bij de opleiding een verband gelegd met het te verwachten kwaliteitsdecreet ?

Ten slotte wil mevrouw Sonja Becq weten of de allesomvattende (overall)programmatie voor de welzijnssector ook per regio uitgesplitst wordt.

Antwoord van de minister en repliek van enkele leden

Studie en onderzoekingen zijn toevertrouwd aan een groep van deskundigen en de administratie, antwoordt de minister. Onderzoek gebeurt niet langer à la carte, maar past in een langetermijnvisie. Kwaliteitszorg, de organisatie van de welzijnssector zijn enkele voorbeelden van onderwerpen. De minister zal een overzicht van de onderzoeken bezorgen. Voor de informatie voor het brede publiek verwijst de minister naar zijn antwoord in verband met *Wellswaar* (zie verder).

De minister geeft toe dat het jaarverslag van het Vlaams centrum vrij schraal is. Het centrum is ook vrij jong. In de toekomst mogen meer verwachtingen gesteld worden en uitdrukkelijker geformuleerd worden. Het Vlaams centrum moet invullen wat niet door de opvolgingsstructuur die aan het parlement gelinkt wordt, gerealiseerd kan worden. Het centrum kan voor de regering uitdrukkelijk een aantal taken invullen voor de opvolging van het verdrag inzake de rechten van het kind.

Mevrouw Yolande Avontroodt en mevrouw Ria Van Den Heuvel zijn het daarmee niet eens. Ze vrezen overlapping en ondermijning van de opvolgingsstructuur bij het parlement. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey begrijpt het standpunt van de minister. Overigens moet voor 1997 in middelen voor het centrum worden voorzien, zolang geen uitsluitsel is over het voorstel van decreet inzake de opvolgingsstructuur.

In verband met *Wellswaar* antwoordt de minister dat het v.z.w.-statuut een soepeler werkformule is.

De raad van bestuur is misschien overwegend van een bepaalde politieke kleur, maar dat heeft weinig invloed op de inhoud van het tijdschrift. De redactie werkt volkomen autonoom. Het tijdschrift werd naar analogie met het tijdschrift Klasse opgericht en wordt op zeer brede basis verspreid onder allen die in de welzijnssector werken. De minister geeft toe dat de inhoud en de vorm van het tijdschrift versterkt kan worden. De personeelsformatie van de redactie is vrij klein. Een evaluatie onder het eigen publiek werd gemaakt, maar is te oppervlakkig.

De managementopleidingen zijn niet het monopolie van de koepelorganisaties, vervolgt de minister. Er werd een offerte-aanvraag uitgeschreven die tot einde juni loopt. Reeds 50 kandidaten zijn ingeschreven, een 16-tal geselecteerd. Het project zal geëvalueerd worden met de bedoeling het voort te zetten. De band met het kwaliteitsdecreet is evident.

Een allesomvattende (overall) programmatie voor de welzijnssector is niet gemakkelijk te realiseren, antwoordt de minister. Een eerste probleem is de regionale vertaling. De bestuurlijke arrondissementen die tot nog toe gehanteerd werden, beantwoorden niet aan de reële menselijke leefwereld. De reële klantenstromen in kaart brengen is geen eenvoudige opdracht. Een tweede probleem ligt in het feit dat bestaande initiatieven niet zomaar te schrappen zijn. De weg der geleidelijkheid is wenselijk. De globale programmatie voor de hele welzijnssector zal pas in 1998 gerealiseerd worden. Omdat niet tot dan gewacht kan worden wordt voor het AWW een gewone programmatie opge maakt tegen het einde van dit jaar. Voor de bijzondere jeugdzorg is dat te verwachten tegen januari, februari 1997.

c. 41.20 Bijzondere jeugdbijstand

Mevrouw Sonja Becq verwijst naar de toelichting (Stuk 13 (1996-1997) - nr. 1) over de DAB's. Daar staat dat het verschil tussen de uitgaven voor de werkingskosten en de dotatiekredieten op basis van de desbetreffende basisallocatie wordt gecompenseerd door eigen inkomsten en de overdracht van het beschikbare saldo op het eind van het vorige begrotingsjaar. Van waar komen de saldi ? De DAB De Kempen in Mol kampt met personeelstekort. Het lid vraagt ook aandacht voor de inhoudelijke werking. Aan jongeren die er geen vaste stek hebben, kan geen systematische begeleiding gegeven worden.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft minister Demeester-De Meyer (die voor de financiering via het VIPA verantwoordelijk is) vragen bij de omvang van het investeringsplan van de DAB De Kempen. Het lid benadrukt dat de gesloten instellingen - die een laatste statie zijn voor de gevangenis - een volwaardige plaats verdienen in het Vlaamse beleid.

Mevrouw Sonja Becq vraagt een verduidelijking van de dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugd. Er is blijkbaar een lichte stijging die deels naar preventieprojecten gaat (17 miljoen). Het is niet duidelijk waaraan de bijkomende middelen verder besteed worden. Het lid wil ook weten op basis van welke criteria de preventieprojecten geselecteerd worden.

Slechts 17 miljoen voor preventieprojecten op een totaal van ongeveer 5,5 miljard voor de sector bijzondere jeugdzorg is zeer gering, oordeelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Wat gebeurt er naast die specifieke projecten voor preventie ?

Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich daarbij aan. Het lid onderstreept het belang van een uniform registratiebeleid. Zijn er op dat vlak al resultaten ? Werd met de minister een protocol gesloten inzake het clearing house dat door minister Demeester-De Meyer opgezet wordt ?

Sedert 1994 kampen de comités voor bijzondere jeugdzorg (CBJ) met een enorme taakverwarring, zegt mevrouw Yolande Avontroodt. Is de minister bereid meer personeel in te schakelen ? Is de preventieve taak van de CBJ in de verdrukking gekomen door die overlast ?

De comités ondersteunen de gemeenten in hun preventiebeleid voor jongeren. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt echter vast dat in Limburg slechts 2,5 FTE in alle comités samen voor preventie verantwoordelijk zijn. Een dergelijke personeelsbezetting is problematisch voor het ondersteunen van een degelijk preventiebeleid.

Het is de verdienste van de CBJ dat zij preventie als een aparte entiteit binnen hun werking uitgebouwd hebben, vervolgt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Zij zijn het best geplaatst om het voortouw te nemen in het preventiebeleid. In Vlaanderen zijn er diverse preventie-initiatieven. Er is nood aan een gezamenlijk preventiebeleid en een overkoepelende ondersteuning. Op het federale vlak is er het Vast secretariaat voor de Preventie. De verantwoordelijke ambtenaren van het departement die onder de bevoegdheid van de minister vallen,

zouden rond de tafel moeten gaan zitten om die nood op het Vlaamse niveau in te vullen.

In de beleidsbrief is sprake van een evaluatie van het erkennings- en subsidiëringsbesluit. Mevrouw Sonja Becq vraagt naar de timing. Zijn er al krachtlijnen gekend ?

De comités bijzondere jeugdzorg (CBJ) worden gevat door structurele maatregelen. Zijn de opdracht en de taakafbakening van de comités elementen van bespreking ? Is er een evaluatie gepland van de in het verleden genomen maatregelen zoals bv. de samenvoeging van de comités Brussel en Halle-Vilvoorde ?

Er is in de sector een tendens naar grotere organisatievormen met lokale verankeringspunten. Dat heeft voordelen qua uitwisseling en efficiëntie, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, maar het is ook een duurder organisatievorm. Bepaalde functies moeten in dat geval opgewaardeerd worden.

De uitbreiding van de ambulante werking is positief. Toch moet men oog blijven hebben voor de specificiteit van de residentiële opvang, meent mevrouw Sonja Becq. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen deelt die mening. Het lid verwijst naar Nederland waar nu een tekort is aan residentiële opvang. De programmatie van residentiële opvang mag niet provinciaal, maar moet regionaal niveau bekeken worden.

40 miljoen zou naar de ambulante voorzieningen gaan en naar vernieuwende projecten. Mevrouw Sonja Becq vraagt ook hier duidelijkheid over de juiste verdeling. Worden bestaande ambulante voorzieningen uitgebreid of worden nieuwe voorzieningen erkend ? Welke criteria worden gehanteerd ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt hoe de minister de ambulante begeleiding denkt te ondersteunen. Plaatsing van kinderen in pleeggezinnen is niet probleemloos. Wat is het standpunt van de minister daarover ?

Zijn er al afspraken met de federale overheid over de verplaatsingskosten voor de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtsbanken, vraagt mevrouw Sonja Becq.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil er ook op wijzen dat de sector bijzondere jeugdzorg nog steeds niet onder de toepassing van het VIPA-decreet valt.

Volgens het lid vraagt de begeleiding van de jongeren in de bijzondere jeugdzorg naar de arbeidsmarkt extra aandacht, zoniet zijn de inspanningen verloren en dreigen zij weerom in de marginaliteit terecht te komen.

Antwoord van de minister

De dotatie stijgt met ongeveer 233 mio ten aanzien van vorig jaar, antwoordt de minister. Dat is het gevolg van : 1. de integratie van twee basisallocaties (4,2 en 12,2 mio), 2. het herstel van de dotatie (de dotatie in 1996 was minder door het gebruik van saldi van vorige jaren), 3. 40 mio voor nieuwe initiatieven, 4. een stijging overeenkomstig de index en de anciënniteit, en 5. een stijging ten gevolge van de aanpassing van de parameters en de weddedrift.

Wat de DAB's betreft is er betwisting tussen het kabinet Financiën en Begroting en de DAB's over de reserves die bestonden voor de begrotingsaanpassing 1996. Het Rekenhof bevestigt de visie van de gemeenschapsinstellingen. De onderhandelingen over de kwestie lopen nog. Volgens de minister mag men ervan uitgaan dat de reserves die weggesneden werden, gerecupereerd zullen worden.

Inhoudelijk is de minister wel bevoegd voor bijzondere jeugdzorg, maar het wervingsplan voor de ambtenaren is de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken. De minister kan niet zomaar zelfstandig optreden.

De minister neemt de oproep ten gunste van de gesloten instellingen ter harte.

Preventie is inderdaad essentieel, vervolgt de minister. Primordiaal is echter de primaire preventie die een zaak is van het algemene beleid en onderwerp moet zijn van interdepartementaal overleg. Jeugdwerk, arbeid, onderwijs, socio-cultureel werk.... zijn mogelijke wegen van preventie. De minister wil ook meer samenhang realiseren in de - nu zeer versnipperde - middelen voor (secundaire) preventie. Naast de 200.000 frank voor preventie aan elk CBJ zijn nog tal van andere bijzondere campagnes. De minister kan een lijst ervan bezorgen. In de toekomst zou men een aantal CBJ een project kunnen laten uitwerken dat dan overgedragen kan worden naar de andere CBJ.

De minister wil ook meer samenhang creëren in het kader van het Vlaams actieplan.

De minister is niet afkerig van een centraal registratiesysteem, maar het mag niet alleen in Volksgezondheid geankerd zijn. De minister pleegt daarover overleg met zijn collega van Gezondheidsbeleid. Voor gedecentraliseerde registratie is men materieel niet altijd uitgerust. De middelen daarvoor kunnen alleen geput worden uit de 40 mio voor nieuwe initiatieven.

De minister hoopt voor het jaareinde te beschikken over de evaluatie van het erkennings- en subsidiebesluit. Op basis daarvan zal de bijsturing gebeuren.

De herstructurering zal neerkomen op het versterken van de kerntaken van de CBJ : preventie en coördinatie. Curatieve hulp moet op termijn gereduceerd worden.

Op de vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen antwoordt de minister dat de opwaardering van bepaalde functies geld kost.

Inzake de verschuiving naar de ambulante zorg heeft de Vlaamse regering een besluit goedgekeurd waarbij de capaciteit (nl. 4498 residentiële plaatsen) gerespecteerd wordt , niet als aantal plaatsen, maar als budgettaire waarde. Het is de bedoeling zo mogelijk de duurdere opvang te vervangen door goedkopere. Als een residentiële zorg voor 3/3 staat, dan staat de semi-residentiële voor 2/3 en de ambulante voor 1/3. Er wordt aan een nieuwe programmatie gewerkt, niet op het niveau van de instellingen, maar wel op dat van de subsectoren en de regio's. Vanzelfsprekend kan een regionaal aanbod niet zomaar geschrapt worden. De weg der geleidelijkheid is aangewezen.

De besteding van 40 mio voor ambulante zorg en nieuwe initiatieven moet in de loop van het jaar ingevuld worden. Er is dus geen vast bedrag toegekend voor het een of het ander.

De minister heeft in het algemeen niet zo'n negatieve indruk van de opvang in pleeggezinnen. De ervaringen zijn allicht zeer divers. Het pleeggezin is een valabele werkvorm, maar moet de nodige ondersteuning krijgen. De keuze van goede kandidaten is essentieel.

Wat de verplaatsingskosten voor de sociale diensten betreft, is er nog steeds geen akkoord, vervolgt de minister. Op het laatste interministerieel overleg was er wel een akkoord tussen Justitie en de Vlaamse Gemeenschap, maar tussen Justitie en de Franstalige Gemeenschap moest verder onderhandeld worden.

De voorzieningen bijzondere jeugdzorg kunnen inderdaad geen beroep doen op subsidiering via het VIPA. De middelen voor hun infrastructuurinvesteringen zitten gedeeltelijk vervat in de dagprijzen.

d. 41.30 Bejaardenzorg

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen meent dat het toch wel opmerkelijke constante karakter van de begroting voor bejaardenzorg niet vol te houden is gezien de vergrijzing van de maatschappij. De heer Bart Vandendriessche dringt aan om rekening te houden met de demografische evolutie. Buiten gezins- en bejaardenhulp is er in weinig middelen voorzien voor de ouderenzorg.

De heer Peter De Ridder en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vragen meer duidelijkheid inzake de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de rusthuizen.

Mevrouw Yolande Avontroodt wijst in dat verband naar de federale plannen voor een lineaire besparing in de Riziv-forfaits voor rustoorden en RVT's. Werd de minister daarover geraadpleegd ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat Vlaanderen een oplossing klaar moet hebben bij de eventuele opsplitsing van de gezondheidszorg, in de vorm van bv. de afhankelijkheidsverzekering. Voor veel ouderen blijft het moeilijk een beroep te doen op bijstand.

In verband met het rapport over de rusthuisinfofoon is mevrouw Riet Van Cleuvenbergen van oordeel dat het heel wat nuttige informatie bevat voor de invulling van het kwaliteitsdecreet. Het is opmerkelijk dat de meeste klachten niet van de ouderen zelf komen.

Het personeel in de residentiële opvang heeft recht op bijscholing. Anderzijds weegt de financiële last voor de instellingen zwaar. Kan er niet geput worden uit de 700 miljoen voor permanente vorming ?

Er werd min of meer een stop afgekondigd in de nieuwbouw van rusthuizen. Mevrouw Patricia Ceyens vraagt of de minister op zijn standpunt blijft. Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen kan dat voor problemen zorgen in de provincie Limburg.

Er is ook nood aan meer dagvoorzieningen. Kan de minister geen stimuli geven dat aan elk initiatief voor vernieuwbouw ook ambulante zorg gekoppeld wordt ?

De regering is voorstander van meer mantelzorg. Wat werd op dat vlak al concreet gerealiseerd, vragen mevrouw Yolande Avontroodt en mevrouw Patricia Ceysens. Werd er al overleg gepleegd met de federale overheid over de invoering van een sociaal statuut voor de thuisverzorger ?

In de optiek dat de oudere het best in zijn thuishuis kan vertoeven, is een regeling voor de thuiszorg meer dan belangrijk, benadrukt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Ook aan de differentiatie in de zorgvormen moet verdergewerkt worden.

Het lid vraagt ook aandacht voor specifieke doelgroepen zoals de hoogbejaarden, dementerenden en de allochtone bejaarden. Het is belangrijk het wetenschappelijk onderzoek inzake dementerenden op de voet te volgen, want de gevolgen in de zorgsector zullen niet kunnen uitblijven. Voor de allochtone bejaarden is een goed informatiebeleid onontbeerlijk. Voorbeelden daarvan zijn in Nederland te vinden.

Mevrouw Patricia Ceysens wil weten hoe de niet-gereguleerde toelagen aangewend worden in 1997.

Antwoord van de minister

De minister geeft toe dat dit de minst toenemende subbegroting is van Welzijn. Hij wil er wel op wijzen dat voor gezins- en bejaardenhulp (zie progr. 41.40) er een toename is van 90 miljoen die een positieve invloed heeft op de werkgelegenheid.

De betaalbaarheid van rusthuizen en RVT's is het onderwerp van overleg met de federale overheid, antwoordt de minister. Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Gezondheidsbeleid, is voor het Vlaamse niveau de coördinerend minister, in gemeenschappelijk overleg met de minister.

In de regel zijn de prijzen in de rusthuizen eerlijk, maar dat neemt niet weg dat er een probleem is van betaalbaarheid voor sommige cliënten. Bij de gemiddelde oudere is er echter geen ontsparing vast te stellen. De oplossing is niet eenvoudig : ofwel moet de Vlaamse Gemeenschap de ouderen bijkomend ondersteunen, ofwel moeten de forfaits op federaal niveau worden opgetrokken. Het is lang niet zo zeker dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor de afhankelijkheidsverzekering. Deze piste wordt wel verkend.

De betaalbaarheid is zeker een probleem voor de RVT's die als such niet erkend zijn. 18.000 RVT-bedden zijn erkend, terwijl de behoefte zeker dubbel zo groot is. De minister kan nog geen uitspraak doen over de resultaten van het overleg. Federaal minister Magda De Galan staat open voor de problematiek. De minister hoopt op concrete maatregelen vanaf 1998.

Een en ander hangt nauw samen met de mate waarin men de plaatsen in rusthuizen nog laat toenemen. Op federaal niveau wordt een moratorium bepleit. Het beheersen van de groei kan echter niet beperkt blijven tot Vlaanderen. In Wallonië is een wildgroei ontstaan. In Vlaanderen wordt gewerkt met een ander erkenningssysteem, een systeem in drie stappen : vergunning, voorlopige erkenning en erkenning. In Wallonië wordt onmiddellijk de erkenning gegeven. Bij een moratorium zouden problemen rijzen voor Vlaanderen waar 14.000 plaatsen een voorlopige erkenning gekregen hebben.

Mevrouw Yolande Avontroodt heeft terecht haar bezorgdheid geuit over de lineaire besparing, zegt de minister.

Het verslag van de rusthuisinfofoon is een goed signaal voor de sector. De band met het kwaliteitsdecreet is evident.

De 700 miljoen voor bijscholing waarop mevrouw Riet Van Cleuvenbergen alludeert, is een complement voor Europese middelen die bedoeld zijn voor opleiding van kaders in de profitsector. In dat verband kan niet afgeweken worden van de Europese reglementering terzake.

Voor bijscholing is dus niet specifiek in middelen voorzien. Ook voor het kwaliteitsdecreet wordt niet in bijkomende middelen voorzien. Het komt erop aan eerst de logistieke diensten op punt te zetten, waardoor middelen vrijkomen voor andere zaken zoals bijscholing. Er moet dus een zekere strategie ontwikkeld worden.

De minister beaamt dat de stop in de bouw van rusthuizen in Limburg tot problemen kan leiden. Elders wordt grosso modo aan de vraag beantwoord. De minister benadrukt dat het niet aan de overheid is om initiatieven te nemen. Vanuit Limburg worden er voor wat serviceflats betreft slechts in beperkte mate aanvragen ingediend.

Op federaal vlak wordt 'gereflecteerd' over het voorstel van wet van de heren Goutry en Lenssens inzake het statuut van de thuisverzorger. De

Koning Boudewijnstichting en de werkgroep thuisverzorger buigen zich over het probleem. De minister wordt nog niet betrokken bij het federale overleg. Hij heeft wel contact met de werkgroep thuisverzorger.

Er wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de thuiszorg. Een decreet op de thuiszorg is in voorbereiding. Er wordt gepoogd de cohesie te bewerkstelligen tussen de verschillende hulpvormen : dagverzorgingscentra, dienstencentra, kortverblijf... Het decreet zal een algemeen kader aanreiken. Het is de bedoeling een naadloze aansluiting te bewerkstelligen en overlappingen te vermijden. Het voorontwerp moet nog getoetst worden op het veld.

De minister doet ook een inspanning om de dagverzorgingscentra aantrekkelijker te maken. Zij leunen nu aan bij rusthuizen en krijgen weinig middelen. Het is de bedoeling de dagverzorgingscentra een financiële stimuli te geven. De vraag ligt voor bij de minister van Begroting.

De niet-gereguleerde toelagen zijn moeilijk te beoordelen. Er is geen objectief kader om de initiatieven op het veld te beoordelen. De minister overweegt daarom een kader te ontwikkelen, wat herstellingen tot gevolg zal hebben. Wat het wordt voor 1997 weet men pas als de dossiers ingediend zijn (voor 1 april). De administratie screent ze en adviseert.

e. 41.40 Gezinsaanleggenheden

Kind en Gezin

Mevrouw Patricia Ceysens wijst op de toch wel aanzienlijke stijging van de dotatie aan Kind en Gezin. Het lid vraagt meer verduidelijking over die stijging. Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel zou meer uitleg willen over de gelegde accenten. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt het een vrij onzekere begroting : de evolutie inzake bv. BKO is moeilijk in te schatten.

De minister antwoordt dat de grootste aandelen in de stijging van de begroting van Kind en Gezin liggen bij : 1. kinderopvang (KO) (voor meer dan de helft van de kredieten), inclusief BKO, 2. het structureel tekort van 90 miljoen wegens het niet dekken van maatregelen van kinderopvang, 3. het vergoeden van de 'leegstand' (erkende kinderdagverblijven waarvoor de werkings- en personeelskosten niet betaald konden worden). De kleinere aande-

len in de stijging zijn de aanpassing aan de index, adoptie, en kindermishandeling.

Kinderopvang

Mevrouw Sonja Becq wil graag meer zicht krijgen op het strategisch plan inzake kinderopvang. Het lid hoopt op een vrij snelle regeling van de buitenschoolse kinderopvang (BKO). Zal dat in concordantie zijn met het strategisch plan ?

325,6 miljoen is in de begroting van Kind en Gezin ingeschreven voor kinderopvang, inclusief BKO. Het lid kreeg graag wat meer duidelijkheid over de concrete verdeling van de middelen. Mevrouw Patricia Ceysens sluit zich daarbij aan.

Zitten daarin ook de middelen om de het eventueel wegvallen van de basisopdrachten van het FCDU op te vangen, vraagt mevrouw Sonja Becq. Over de tegemoetkoming van het FCDU voor volgend jaar is blijkbaar toch nog onduidelijkheid. Veel hangt ook af van de resultaten van het interprofessioneel akkoord.

Is er ruimte voor nieuwe initiatieven BKO ?

Mevrouw Brigitte Grouwels merkt op dat de Franstalige Gemeenschapscommissie in Brussel 1 miljard gekregen hebben van het FCUD voor kinderopvang, ook buitenschoolse. Aan Vlaamse kant werd niets gerealiseerd. Wat is daar de reden voor ? Via de weerwerkgesco's was er ook al geen uitweg.

Aansluitend daarop wil mevrouw Nelly Maes de verdeling van de FCUD-middelen kennen. Er is een enorme scheefte tussen de Vlaamse Gemeenschap en Franstalige Gemeenschap waar alle personeel voor BKO - en niet alleen de coördinatoren zoals in Vlaanderen - met de FCUD-middelen betaald werden. Het lid vraagt ook of inzake BKO een decretaal initiatief genomen wordt. Zullen alleen de additionele middelen vanuit de Vlaamse Gemeenschap gebruikt worden of wordt het fonds op basis van objectieve criteria verdeeld ?

In de begroting van Kind en Gezin zijn extra kredieten ingeschreven voor een correctie voor de kinderdagverblijven. Mevrouw Sonja Becq vraagt of er ook een correctie komt voor de diensten ont-haalgezinnen.

Wie maakt gebruik van de opvang ? Uit een studie zou blijken dat niet zozeer de lage inkomens er gebruik van maken. Het lid vraagt naar de oorzaken. Bij de uitwerking van de subsidiëring van de dagopvang moet men erover waken dat die lagere-inkomensgroep er terecht kan. De tarieven kunnen gebaseerd worden op de inkomensschalen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verder of aan een versoepeling van de reglementering van de onthaalgezinnen gewerkt wordt.

Kind en Gezin opteert voor meer multiculturele kinderopvang. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wie bereikt wordt en hoe dat gerealiseerd wordt.

Antwoord van de minister

Van het beleidsplan KO zijn de doelstellingen reeds geformuleerd, antwoordt de minister. Kind en Gezin werkt nu aan de vertaling in concrete targets. Voor bv. de regeling inzake BKO kan niet gewacht worden tot de finalisering van het beleidsplan, maar vanzelfsprekend zal de regeling overeenstemmen met de globale doelstellingen van het beleidsplan. Eind 1996 moet de beslissing over BKO vallen in de Vlaamse regering.

Het budget van Kind en Gezin is voldoende, ook om BKO te realiseren. De minister maakt wel het voorbehoud dat het model van BKO dat reeds in de gemeenten gegroeid is, niet zomaar overgeplaatst kan worden naar de gemeenten waar nu nog geen initiatieven zijn. Een nieuw model moet uitgewerkt worden. De reglementering van BKO wordt mee van toepassing op de diensten opvanggezinnen en de kinderdagverblijven. De uitbreiding van kinderopvang wordt niet gezocht bij de kinderdagverblijven omdat het onbetaalbaar is, maar wel bij de onthaalgezinnen. In 1997 worden geen nieuwe initiatieven van kinderdagverblijven goedgekeurd.

Wat de financiering via het FCUD betreft is er inderdaad een scheeftrekking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franstalige Gemeenschap voor de BKO. (Voor de basisopdrachten (kinderdagverblijven, opvang zieke kinderen en gezins- en bejaardenhulp) is er geen scheeftrekking.) De scheeftrekking is vooreerst het gevolg van een andere leeftijdsopdeling (0-12 jaar) in de Franstalige Gemeenschap (Vlaamse Gemeenschap : 3-12 jaar). Ze is ook het gevolg van een ander systeem.

Een goed systeem van BKO kan pas ontwikkeld worden als de middelen vanuit het FCUD en van-

uit de Vlaamse Gemeenschap binnen een en dezelfde Vlaamse reglementering besteed worden. De minister heeft daarvoor gepleit op federaal vlak. Vlaanderen krijgt op dit ogenblik ongeveer een derde van de FCUD-middelen in het kader van het professioneel akkoord.

Ondertussen heeft de minister uitsluitel gekregen dat de speciale bijdrage van 0,05 % op de brutolonen in het kader van het interprofessioneel akkoord bestendig wordt. Bij wijze van overgang zal de federale regering BKO en de basisopdrachten voor 1997 verder financieren, op voorwaarde dat de gemeenschappen beloven zelf de financiering voort te zetten vanaf 1998. (Dat doet de Vlaamse Gemeenschap al voor de kinderdagverblijven en de opvang voor zieke kinderen.)

Normaal gezien is het aan de initiatieven zelf om rechtstreeks een aanvraag te doen bij het FCUD. De minister zal de situatie in Brussel nader onderzoeken en zijn bevindingen aan de commissie meedelen.

De laagste inkomens zijn inderdaad minder vertegenwoordigd in de kinderdagverblijven en de onthaalgezinnen. De reden daarvoor moet echter niet zozeer bij de ouderbijdrage gezocht worden. Reeds voor 65 frank per dag kan een kind opgevangen worden. Men moet de reden veeleer zoeken in het feit dat de laagste inkomens vooral in peutersuizen te vinden zijn, die een groot aanbod hebben in steden als Antwerpen en Gent. Het imago van de voorziening bepaalt meer het publiek dan de gevraagde ouderbijdrage. Het is wel zo dat de meeste kinderdagverblijven en onthaalgezinnen zich meestal niet richten op lage inkomens, of dat er geen vraag is vanuit gezinnen met lage inkomens, of dat er weerstanden zijn in die gezinnen. De gemiddelde ouderbijdrage bedraagt er 400 à 430 frank per kind per dag. Voor bepaalde voorzieningen in kansarme buurten wordt wel extra personeel gesubsidieerd om de toegankelijkheid voor kansarmen te vergroten.

Er bestaan ook opvanginitiatieven buiten het reglementair kader. Zij worden grotendeels gefinancierd met gelden van de Nationale Loterij. In het licht van het beleidsplan wordt geëvalueerd in hoeverre dergelijke initiatieven geïntegreerd kunnen worden in een reglementair kader. Daar wordt werk van gemaakt.

Wat de opvang van allochtone kinderen betreft, loopt er een project waarbij 30 allochtone kinderverzorgsters in kinderdagverblijven tewerkgesteld worden. Dat wordt nu geëvalueerd.

Preventieve kindertzorg

Het benieuwt mevrouw Sonja Becq of Kind en gezin met het strategisch plan preventieve kindertzorg de beoogde doelgroep bereikt. Wordt er een evaluatie gemaakt ?

Mevrouw Patricia Ceysens wil meer uitleg over de verdubbeling van de middelen voor de prenatale consultatiebureaus, terwijl hun aantal afgenomen is van ongeveer 1.100 naar ongeveer 300.

De vervanging van sociaal-verpleegkundigen in de regiohuizen die op pensioen gaan, is noodzakelijk. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt zich af of de minister er rekening mee houdt dat de opleiding van de sociaal-verpleegkundigen gewijzigd is. Worden meer middelen toegekend voor de uitbreiding van de regiohuizen ?

Worden de interculturele bemiddelaars ingeschakeld vanaf januari of vanaf december 1997, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Er moet vermeden worden dat de migrantenmeisjes die meestal een laag gekwalificeerde opleiding hebben, verdrongen worden.

Antwoord van de minister

De evaluatie van de preventieve kindertzorg is volop bezig, zowel intern als extern, antwoordt de minister.

Voor de regiohuizen wordt niet in meer middelen voorzien. Het strategisch plan is globaal gezien een nuloperatie. Er treedt alleen een verschuiving van de middelen op, bv. voor de vervroegde pensionering van een aantal sociaal-verpleegkundigen.

De interculturele bemiddelaars worden aangeworven per 1 januari 1997.

Varia

Worden het ontwerp van decreet en de beleidsbrief interlandelijke adoptie samen aan het Parlement voorgelegd ? Mevrouw Sonja Becq en mevrouw Patricia Ceysens vragen naar de stand van zaken. Laatstgenoemd lid pleit ervoor om de binnenlandse adoptie mee te incorporeren. Volgens mevrouw Patricia Ceysens moet een wijziging in het Burgerlijk Wetboek doorgevoerd worden. Is daarover een akkoord met Justitie ?

Mevrouw Patricia Ceysens gaat ervan uit dat in de 24,5 miljoen voor adoptie ook de subsidies voor de polyvalente centra opgenomen zijn, voor het

opstellen van de gezinsrapporten. Worden zijn vanuit Kind en Gezin jaarlijks gesubsidieerd of per prestatie ?

In de centra kindertzorg en gezinsondersteuning (CKG's) is de opvang teruggedrongen tot kinderen tot 6 jaar. Voor 10 percent kunnen ook oudere broertjes of zusjes er eventueel terecht. In crisissituaties is die reglementering moeilijk te handhaven. Mevrouw Sonja Becq dringt aan op een herziening van de reglementering.

Op de hoorzitting over de oprichting van een kinderdienst bleek dat Kind en Gezin sensibiliseert rond de kinderrechten. Hoe gebeurt dat en met welke middelen ?

Het lid vraagt verdere uitleg over de daling van de middelen voor kansarmenprojecten.

Voor de vertrouwensartsencentra (VAC) (of centra voor hulpverlening inzake kindermishandeling (CHK's)) wordt 11 miljoen extra ingeschreven. Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft er haar twijfels over of dat wel voldoende is om aan de hoge nood te kunnen beantwoorden. Minister Demeester-De Meyer overweegt de VAC onder te brengen bij de CGG's. Wat is het standpunt van de minister daaromtrent ?

Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich daarbij aan. De VAC hebben 120 miljoen nodig om hun taken te kunnen vervullen. Een verschuiving in de begroting van Kind en gezin is noodzakelijk. Het lid beklemtoont dat de VAC autonoom moeten kunnen blijven functioneren en haalt daarvoor verschillende argumenten aan.

Het budget voor belastingen is met 5 miljoen gestegen bij vorig jaar, stelt mevrouw Patricia Ceysens vast. Dat heeft allicht te maken met de plannen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest om ook voor openbare instellingen onroerende voorheffing te vragen. Werd daarover onderhandeld met het Brussels gewest ?

Antwoord van de minister

Het ontwerp van decreet inzake adoptie zit in de fase van finalisatie, antwoordt de minister. Nog voor eind 1996 wordt het aan de Vlaamse regering voorgelegd. Binnenlandse adoptie is er niet in opgenomen omdat het fundamenteel verschilt van de interlandelijke adoptie.

De reglementering inzake 6-jarigen in de CKG's wordt in het voorjaar van 1997 geëvalueerd.

De minister is persoonlijk van oordeel dat de centra voor hulpverlening inzake kindermishandeling

(CHK's) binnen welzijn moeten blijven functioneren, meer bepaald binnen Kind en Gezin. De verhouding met Kind en Gezin is nu beter dan vroeger. Anderzijds is het ook zo dat de CGG's allicht ook een betere partner zullen zijn voor de CHK's dan voorheen. Een beter samenspel, een soort partnerschap tussen de verschillende centra en de CGG's is wenselijk. Een betere taakafbakening wordt bekeken in overleg met de CHK's. Therapie is niet hun eerste opdracht. Eerste opvang en sensibilisering moet geactiveerd worden.

Er moet bekeken worden hoe budgettair aan een aantal vragen tegemoetgekomen kan worden. Kind en Gezin is bereid middelen vrij te maken (11,7 miljoen). De minister van zijn kant zal bekijken of middelen (ongeveer 10 miljoen) vrijgemaakt kan worden vanuit de bijzondere jeugdzorg. Dan komt men op ongeveer 85 à 86 miljoen, terwijl de CHK's 100 mio vragen. De minister is echter van oordeel dat de druk verlicht kan worden door betere samenwerking en een juiste taakafbakening tussen CHK's en CGG's. De minister zal een compromis met zijn collega van gezondheidsbeleid uitwerken.

De belastingen opgenomen in de begroting van Kind en Gezin betreffen een federale maatregel inzake onroerende voorheffing. Die wordt van Kind en Gezin retroactief gevraagd voor een periode van vijf jaar. De VOI's vallen niet onder de vrijstelling voor de ministeries. De beslissing wordt aangevochten, maar ondertussen wordt de onroerende voorheffing wel betaald.

Diensten gezins- en bejaardenhulp

Een uitbreiding van de diensten gezins- en bejaardenhulp zal ook in de toekomst nodig zijn, meent mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Nu worden projectmatig creatieve oplossingen gezocht om flexibel aan de noden tegemoet te komen. Niet-reglementaire initiatieven krijgen daarvoor eventueel werkingskosten, maar geen personeelskosten. Het lid is van oordeel dat dergelijke initiatieven van nabij gevolgd moeten worden en geëvalueerd met het oog op continuering.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt, in het licht van de CAO, hoe de verhouding evolueert in de behoeften voor enerzijds gezinshulp en anderzijds bejaardenhulp.

Mevrouw Sonja Becq acht de 40 miljoen voor de uitvoering van de CAO nog onvoldoende voor verdere continuering. Hoe wordt de uitbreiding toegekend? Het lid vraagt aandacht voor de diensten in

de Brusselse rand en andere regio's met een achterstand.

De diensten gezins- en bejaardenhulp ontvangen middelen van het FCUD. Wordt in middelen voorzien als die wegvallen?

Vanop federaal vlak zou een belasting geheven worden op de v.z.w.'s. De diensten worden daarvoor getroffen. Vangt de Vlaamse Gemeenschap dit op of wordt er onderhandeld om uitzonderingen te vragen?

Antwoord van de minister

Met de 90 miljoen extra voor de diensten gezins- en bejaardenhulp wordt bijna de 2 procent vooropgestelde groei gehaald, antwoordt de minister. Er blijft het probleem dat de kredieten voor die diensten telkenjare niet opgebruikt worden, vooral wat de diensten betreft die door de OCMW's georganiseerd worden. Dat is geen terechtwijzing: er zijn allicht materiële verklaringen voor.

De behoeften voor het deel bejaardenhulp zullen veeleer toenemen, denkt de minister. De minister belooft een geobjectiveerde nota daarover.

De minister is niet van plan om de belasting op de v.z.w.'s op te vangen. Hij zal bij de federale overheid wel pleiten voor vrijstelling voor bepaalde voorzieningen.

Varia

Mevrouw Sonja Becq pleit voor de bevordering van het gezinsleven. Het lid denkt aan ondersteuning van de relatie-uitbouw, van gehuwden, bij echtscheiding, aan opnieuw samengestelde gezinnen, bij de opvoeding van kinderen. In 1993 werd een decreet inzake huwelijksbemiddeling goedgekeurd. Hoeveel staat het met de uitvoeringsbesluiten?

De centra voor ontwikkelingsstoornissen spelen een belangrijke rol in de vroege diagnosestelling van handicaps. Mevrouw Sonja Becq vraagt er blijvende aandacht voor.

Op de vijfde gezinsconferentie is geen afgevaardigde van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën (CBGS) vermeld op de sprekerslijst. Mevrouw Patricia Ceysens vraagt zich af waarom men zo weinig van het CBGS hoort.

Antwoord van de minister

In het licht van de gezinsondersteuning moeten de gezinseducatieve activiteiten als instrument versterkt worden, antwoordt de minister. Het systeem moet fundamenteel herdacht worden. De belenende voorzieningen zullen daarin vervat moeten worden. Binnen het kader van het AWW zijn er de goed uitgebouwde centra voor levens- en gezinsvragen, en er is ook nog het socio-cultureel werk. Ook het werken rond de rechten van kinderen kunnen in dat kader mee ter harte genomen worden.

De minister heeft voor de uitvoering van het decreet huwelijksbemiddeling geen middelen kunnen vrijmaken. Hij hoopt daarin wel te slagen bij de begrotingsaanpassing. 2,5 miljoen middelen zijn vereist op korte termijn, de totale uitvoering vergt 7,5 miljoen. De besluiten worden voorbereid.

Het CBGS doet op dit ogenblik eigenlijk het werk van universiteiten. De minister heeft pas inzage in de studies als ze gepubliceerd zijn. De meerwaarde is voor een beleidsverantwoordelijke zo goed als nihil. De minister heeft het voornemen om het CBGS in te schakelen als beleidsondersteunend orgaan van de op te richten gezins- en welzijnsraad.

De minister neemt de zorg inzake de centra voor ontwikkelingsstoornissen ter harte.

f. 41.50 Gehandicaptenzorg

Zorgsector

Reeds bij de vorige begrotingsbespreking werd erop gewezen dat men niet uit de reserves kan blijven putten, zegt de heer Bart Vandendriessche. De structurele problemen moeten opgelost worden, zoniet dreigt de begroting voor gehandicaptenbeleid de totale welzijnsbegroting in te palmen. Nieuwe prioriteiten moeten gelegd worden, bevoegdheden moeten afgebakend worden en met het RIZIV moeten afspraken gemaakt worden.

De heer Jos Stassen vindt in de begroting voor de gehandicaptensector weinig vernieuwing. Hij betreurt de reconversie in de zorgsector van plaatsen voor kinderen naar plaatsen voor volwassenen. Natuurlijk is er een serieus tekort in de opvang van volwassenen, maar het doortrekken van de reconversie zal desastreuze gevolgen hebben.

De heer Bart Vandendriessche meent eveneens dat de reconversie zijn grenzen bereikt heeft. Ander-

zijds is een uitbreiding van plaatsen voor volwassenen hoogstnodig. Hij verwijst naar de toelichting, meer bepaald de studie van E. Samoy. Welk gevolg wordt aan de studie gegeven inzake globale programmatie ?

De 202,5 miljoen extra voor de zorgsector is een druppel op een hete plaat, concludeert de heer Jos Stassen. Het meerjarenplan moet concreet op alle prangende vragen antwoorden. Welke zorg en hoe wil men in welke regio ? Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of het meerjarenplan van het VFSIPH aan de commissie voorgelegd wordt.

Tehuizen voor volwassenen verwachten 2.500 à 3.000 bijkomende eenheden, de dagcentra 1.250 en begeleid wonen 2.000. De beschikbare middelen staan in schril contrast met de nood aan uitbreiding in verschillende zorgsectoren, meent mevrouw Yolande Avontroodt. Hoe staat de minister daar tegenover ? De investeringsmiddelen voor instellingen kennen bovendien nog een daling van 883.400.000 frank naar 820.403.000 frank.

Beschermde wonen zou met 80 plaatsen uitgebreid worden. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt waarom dat niet doorgegaan is.

Tehuizen voor werkenden kampen met problemen door werkloosheid en de pensionering van de bewoners. Het lid vraagt om in de tehuizen zelf een oplossing te zoeken, veeleer dan de bewoners in dagopvang te moeten opnemen. Mevrouw Sonja Becq pleit ook voor flexibiliteit en een naadloze overgang in de zorgvormen.

In het licht van de flexibiliteit wordt ook een dubbele erkenning gevraagd in de jeugd- en gehandicaptenzorg.

Ook personen met autisme moeten een plaats krijgen. De heer Jos Stassen vraagt geen aparte categorie van zorgvoorziening. Welke pistes liggen er voor, vraagt ook mevrouw Sonja Becq.

De semi-internaten voor kinderen komen al jaren in de verdrukking, merken de heren Jos Stassen en Bart Vandendriessche op. Het niet langer subsidiëren van de afschrijvingen voor gebouwen en materiaal is een betreurenswaardige maatregel. Welke toekomst wordt voor de semi-internaten weggelegd ? Er komt geen beweging in dat dossier.

Ook over de zgn. grijze zones (licht mentaal gehandicapt en leergestoorde kinderen en jongeren) moet duidelijkheid komen. Sedert het begin van de

tachtiger jaren wordt de sector in vraag gesteld, merkt de heer Jos Stassen op.

Inzake de diensten thuisbegeleiding herhaalt mevrouw Patricia Ceysens haar vraag om artikel 4 van het ontwerp van besluit waardoor ook licht mentaal gehandicapten in aanmerking komen voor thuisbegeleiding. Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe men de noden en het aanbod zal meten om de uitbreiding erop af te stemmen.

De uitbreiding van de dagcentra is positief, oordeelt de heer Marc Olivier. Het lid wil wel weten op basis van welke criteria dat zal verlopen.

Voor de onderhoudstoelagen voor extramurale revalidatiecentra wordt in 75 miljoen voorzien. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of de minister de claim ten aanzien van het RIZIV opgegeven heeft.

30 mio wordt ingeschreven voor onderhoud van rolstoelen en orthopedische driewielers, waarvoor het VFSIPH nochtans niet tegemoetkomt bij de aanschaf. Heeft de minister de vraag om tegemoetkoming gesteld aan het RIZIV ?

Het probleem van de kampvergoedingen waarop een RSZ-bijdrage gevorderd wordt, werd niet opgelost bij de begrotingsaanpassing 1996. De heer Bart Vandendriessche dringt alsnog aan op een oplossing.

De heren Bart Vandendriessche en Guy Swennen vragen naar een stand van zaken inzake het experiment persoonlijk assistentiebudget. Laatstgenoemde is geen voorstander van een experiment. De know-how is in het buitenland te halen. Men kan er gebruik van maken, rekening houdend met de Vlaamse context van voorzieningen. Bovendien zijn problemen te verwachten bij de betrokken personen met een handicap als het experiment eindigt. Wordt in psychische begeleiding voorzien na het stopzetten van het experiment ?

Antwoord van de minister

Het meerjarenplan van het VFSIPH zal aan de commissie voorgelegd worden. Het voorontwerp van strategisch plan ligt voor. Het beleidsplan waarin dat zal uitmonden, zal op het terrein met de sector doorgepraat worden.

In de begroting zijn de middelen voorzien voor de flexibilisering van de zorgvoorzieningen (30 mio).

Bij de raad van bestuur van het VFSIPH liggen voorstellen klaar om voorzieningen daarin te stimuleren. Een experiment in het beschermd wonen (voor 120 plaatsen) moet nog de goedkeuring krijgen op regeringsniveau. Het is de bedoeling in beschermd wonen een meer geëigende opvang te creëren voor een categorie mensen die nergens terecht kunnen of in een intensieve werkvorm als de tehuizen voor niet-werkenden. Op die manier kunnen in de tehuizen voor niet-werkenden plaatsen vrijgemaakt worden voor meer zorgbehoevenden. In het vroege voorjaar moet dit experiment gestart kunnen worden.

Daarnaast is in middelen voorzien voor 300 bijkomende plaatsen in tehuizen voor niet-werkenden, voor 100 plaatsen in dagcentra, voor 50 plaatsen in kortopvang, en voor 3 diensten zelfstandig wonen. Ook voor de ambulante sector kan een en ander gebeuren, op voorwaarde dat een verschuiving gebeurt bij de begrotingsaanpassing.

De financiering gebeurt inderdaad deels op basis van de saldi van vorige jaren, met de nodige omzichtigheid. Voor 1998 e.v. moet financiering gevonden worden voor de uitvoering van de genomen engagements. Voor 1998 heeft de Vlaamse regering zich daartoe reeds ten dele geëngageerd.

Wat de semi-internaten betreft wordt de toestand verder onderzocht. De in 1994 genomen maatregelen voor semi-internaten voor schoolgaanden moeten geëvalueerd worden. Het zou niet wijs en politiek niet mogelijk geweest zijn om onmiddellijk terug te komen op de maatregelen. De semi-internaten beantwoorden zeker aan reële noden, maar sommige bieden een dienstverlening die eigenlijk door Onderwijs opgenomen moet worden. Bovendien moet duidelijkheid komen over de prioritaire doelgroep van de semi-internaten.

Grijze zones zullen er altijd zijn, vooral bij de jongeren. Dat betekent niet dat ze uit de boot moeten vallen. Het is een categorie met een problematiek die nauw aanleunt bij de bijzondere jeugdzorg. Er wordt het best een oplossing gegeven op de plaatsen waar men de know how en de ervaring heeft. De raad van bestuur van het VFSIPH is van oordeel dat men het best terugkeert naar een systeem van dubbele erkenningen.

Het zgn. ontwerp-besluit inzake de diensten thuisbegeleiding is een ontwerp van het VFSIPH, en nog geen politieke beslissing, benadrukt de minister. Uitgangspunt moet zijn dat de algemene voor-

zienen moeten openstaan voor de gehandicapten in het algemeen, en voor de licht mentaal gehandicapten in het bijzonder. De categoriale werkvormen moeten in hoofdzaak gericht zijn op de meest zorgbehoevenden. Voor de diensten thuisbegeleiding zou wel een ruimte (10, 20 % ?) vrijgemaakt kunnen worden voor de begeleiding van licht mentaal gehandicapten. De beslissing moet nog genomen worden, ook na akkoord van de Inspectie van Financiën.

De Franstalige Gemeenschap zou de onderhoudstoelagen voor extra-murale revalidatiecentra niet langer uitbetalen. Door het aldus ontstane evenwicht langs beide kanten van de taalgrens zou een oplossing met het RIZIV een stap dichterbij zijn.

Wat o.m. het onderhoud van de rolstoelen betreft heeft het VFSIPH opnieuw gesprekken aangeknoopt met het Riziv. Het RIZIV is bereid een overeenkomst te sluiten, op voorwaarde dat de andere gemeenschappen er ook bij betrokken worden. Het is niet zozeer de bedoeling dat de een erbij wint en de ander erbij verliest. Wel wordt een eenvoudiger procedure nagestreefd voor de aanvraag van een tegemoetkoming.

Federaal minister De Galan van Sociale Zaken heeft beloofd een oplossing te zoeken voor het probleem van de kampvergoedingen. Het zou gaan om een bedrag van ongeveer 30 miljoen.

Voor het experiment persoonlijk assistentiebudget (PAB) (12 miljoen) werd de begeleidingsgroep samengesteld. Er moet bekeken worden hoe de kandidaten geselecteerd zullen worden. De UFSIA is bereid de evaluatiestudie te doen. Wie een voorziening verlaat om deel te nemen aan het experiment, behoudt zijn plaats in de voorziening om naderhand terug te keren als er geen structurele regeling van het persoonlijk assistentiebudget zou komen. Onmiddellijke invoering van het PAB is niet wenselijk : de vragen zijn nog niet eenduidig. Voorbeelden uit het buitenland kunnen niet zomaar overgenomen worden.

Werkgelegenheid

Inzake gehandicaptenbeleid vraagt mevrouw Yolande Avontroodt of de invoering van een forfaitaire loonsubsidie ook geldt voor de CAO nr. 26.

De vermindering van de sociale bijdrage (door de ruimere toepassing van de lageloonmaatregel) heeft tot doel de concurrentiepositie van de

beschutte werkplaatsen te verbeteren. De heer Peter De Ridder is van mening dat dat doel ondergraven wordt doordat het VFSIPH een deel van die middelen recupereert. Het lid vraagt zich af in hoeverre de nieuwe door de minister aangekondigde maatregelen geen doorschuifoperatie zijn. Wordt de kost van de budgetfinanciering niet betaald met gelden van de crisissubsidie die bedoeld is om de verliezen van de beschutte werkplaatsen op te vangen ? Hoeveel nieuwe middelen gaan er uiteindelijk naar de beschutte werkplaatsen ?

De middelen van het VFSIPH voor werkgelegenheid zijn verminderd ten aanzien van vorig jaar, vervolgt de heer Peter De Ridder. Men gaat er blijkbaar van uit dat de tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen achteruit zal gaan. In de andere sectoren reageert de overheid daarentegen met een verhoogde inspanning. Het lid vraagt een herberekening van de kostprijs van CAO nr. 43. Het lid vraagt ook binnen de begroting van het VFSIPH meer middelen uit te trekken voor opleiding in de open arbeidsmarkt, parallel aan de gemiddelde groei van het welzijnsbudget (4,9 %).

Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich daarbij aan. Het lid merkt ook op dat blijkbaar afgeweken is van het oorspronkelijke bedrag van 500 miljoen voor de CAO nr. 43.

Mevrouw Sonja Becq en de heer Marc Olivier uiten eveneens hun bezorgdheid over de uitsluiting van de meest zwakke werknemers. De beschutte werkplaatsen worden geconfronteerd met automatisering en de concurrentie van de lageloonlanden. De heer Marc Olivier vraagt wie de verliezers en wie de winnaars zullen zijn bij de uitvoering van CAO nr. 43 en de begeleidende maatregelen. Men moet uitmaken of men de beschutte werkplaatsen wil behouden of niet.

De oorspronkelijk voorziene 4,5 miljoen voor de sociale omkadering in kleinere beschutte werkplaatsen is niet meer in de begroting terug te vinden, stelt mevrouw Yolande Avontroodt vast. Wat is daar de reden voor ?

De idee om beschutte werkplaatsen en sociale werkplaatsen in één decreet te regelen is blijkbaar verlaten, merken de heren Jos Stassen, Marc Olivier en mevrouw Patricia Ceysens op. Ook door de minister van Welzijn. De leden betreuren dat. Het regeerakkoord had nochtans duidelijk één regeling vooropgesteld. Waarom werd de idee verlaten ?

De heer Marc Olivier is van oordeel dat er weinig evolutie te merken is in de houding van de provinciale evaluatiecommissies (PEC's). Kan de minister per provincie een overzicht bezorgen van het gevolg dat de PEC's geven aan de aanvragen? Het lid is ook allerminst te spreken over de gevallen waarin de PEC's teruggekomen zijn op vroeger genomen negatieve beslissingen inzake CAO nr. 26. Kan de minister daar enige klaarheid in brengen?

Antwoord van de minister

De invoering van een forfaitaire loonsubsidie geldt alleen voor de CAO nr. 43, antwoordt de minister.

De minister ontkent dat de crisissubsidie voor de nieuwe maatregelen aangewend wordt. Wel wordt een deel aangewend van de investeringsmiddelen die onderbenut bleven wegens de te zware procedure. In totaal gaat het om 153 miljoen middelen die doorgeschoven worden en om 385 miljoen nieuwe middelen. 185 mio wordt voorbehouden voor de CAO nr. 43 en 153 miljoen voor de injectie voor de zwakke werknemer. 200 miljoen is voorbestemd voor het invoeren van een systeem van forfaitarisering. De injectie wordt structureel voor de jaren na 1997.

De directies van de beschutte werkplaatsen zijn misschien niet opgezet met de forfaitarisering van de loonsubsidie, maar zij moeten mee hun verantwoordelijkheid opnemen. Door het nu geldende systeem van subsidiëring kan een weddedrift dreigen, die niet op de hals van de overheid afgewenteld mag worden. De forfaitaire loonsubsidie is te beschouwen als een soort budgetfinanciering. Als basis voor de forfait wordt het gemiddelde loon in de beschutte werkplaatsen genomen. De beschutte werkplaatsen die hoge lonen betalen, zouden dus de verliezers zijn, beschutte werkplaatsen die lage lonen betalen, de winnaars. Om te voorkomen dat er verliezers zijn, is er in een bedrag van 200 miljoen voorzien zodat het verlies bijbetaald kan worden. De facto zullen er dan ook geen verliezers zijn.

De forfait is een bevoordeling van de zwakste werknemer: het forfait zal ongeveer integraal de brutolonen van de zwakste werknemers vergoeden. Wat de extra injectie voor de zwakke werknemer betreft blijven er wel vragen inzake de definiëring van het begrip zwakke werknemer. Er moeten verfijnder criteria gevonden worden.

Voor de berekening van de kostprijs van CAO nr. 43 beschikt de Vlaamse overheid niet over alle

nodige gegevens (bv. van de kruispunt databank). Voor de berekening is men wel vertrokken van gegevens die door alle betrokken instanties aangevoerd werden.

Verder is het zo dat de begroting aangepast wordt aan de werkelijke uitgaven in de vorige jaren. Wil men de middelen voor opleiding laten groeien met 4,9 %, dan zit men drie keer hoger dan de economische groei.

Inzake de inschrijvingsprocedure voor tewerkstelling via de PEC's antwoordt de minister dat het aantal weigeringen verhoudingsgewijze veel hoger ligt dan voor de zorgsector. Anderzijds stijgt het aantal positieve beslissingen. De sector staat onder enorme druk van alle zwakke werknemers op de arbeidsmarkt. De gehandicaptensector wordt geconfronteerd met mensen die niet aan de decretale criteria van een handicap beantwoorden. Er worden ook mensen geweigerd omdat men in principe kan stellen dat ze in het gewone arbeidscircuit kansen hebben. Het aantal positieve beslissingen (1200 per jaar) is het dubbele dan de effectieve aanwervingen door de beschutte werkplaatsen. De beschutte werkplaatsen vragen beter presterende werknemers. Vandaar dat in het verleden de maatregel genomen werd om mensen met een zorgtoewijzing CAO nr. 26 voor het normale circuit een kans te geven in de beschutte werkplaatsen.

Het blijft echter het uitgangspunt om de personen met een handicap maximaal in te schakelen in het normale arbeidscircuit. Daarom werden recentelijk maatregelen genomen: de centra voor beroepsoriëntatie, de trajectbegeleiding, de maatregelen inzake CAO nr. 26. Het aantal mensen dat via CAO nr. 26 hun weg vinden, neemt toe. Een hervorming van de centra voor beroepsoriëntering is in voorbereiding: een soort van resultaatsverbintenis zou ingebouwd worden. Dat voorstel ligt op dit ogenblik bij de raad van bestuur van het VFSIPH.

Voor een belangrijke groep gehandicapte personen blijven de beschutte werkplaatsen weliswaar onmisbaar.

De reden waarom toch niet een regeling uitgewerkt werd voor sociale en beschutte werkplaatsen moet gezocht worden bij het zeer verschillende financieringsmechanisme. De lonen zijn ook zeer uiteenlopend. Ook het vervangingsinkomen speelt een rol.

g. 41.60 Maatschappelijk opbouwwerk

Mevrouw Nelly Maes vraagt een overzicht van de actueel gesubsieerde organisaties voor samenlevingsopbouw.

De minister zal dat als bijlage aan het verslag laten toevoegen.

h. 41.70 Maatschappelijk welzijn

Algemeen welzijnswerk

Hoe spelen de verschillende kredietverhogingen concreet in op de prangende vragen van slachtofferhulp en justitieel welzijnswerk, vraagt de heer Bart Vandendriesche.

Verschillende leden dringen aan op de uitvoering van het Vlaams actieplan.

De minister beweert dat het algemeen welzijnswerk (AWW) ondersteund wordt, maar behalve voor het wegwerken van de structurele tekorten en het wegwerken van de blinde vlekken zijn er weinig bijkomende middelen, merkt mevrouw Ria Van Den Heuvel op. Extra middelen (95 miljoen) moeten worden gevonden voor o.m. : een betere omkadering van het ambulant welzijnswerk voor minderjarigen en jongvolwassenen (JAC's) voor hulpverlening aan minderjarigen ; verdere subsidiëring en uitbouw van de bestaande kinder- en jongeren-telefoons en hun overleg ; de overgang naar een permanente subsidiëring van de kinderrechtswinkels en de uitbouw ervan in de overige provincies; bijkomende erkenning van centra voor justitieel welzijnswerk met voldoende personeelsbezetting; bijkomende middelen voor de oprichting van 4 nieuwe centra slachtofferhulp, uitbreiding van het aantal medewerkers per centrum, uitbreiding van de staf Slachtofferhulp Vlaanderen, en middelen voor de ondersteuning en vorming van de vrijwilligerswerking.

Hoe zal de afrekening voor 1996 gebeuren ? Als de minister overweegt om budgetfinanciering in te voeren, benadrukt het lid dat het budget dan wel groot genoeg moet zijn.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt waar de zgn. blinde vlekken gesitueerd zijn.

Worden de polyvalente centra ook ingeschakeld voor interlandelijke adoptie, vraagt mevrouw Patricia Ceysens.

Sedert het aantreden van de minister werden geen bijkomende polyvalente centra meer erkend, stelt mevrouw Trees Merckx-Van Goey vast. Nochtans beantwoorden de aanvragen van sommige centra volledig aan de voorwaarden. De meest flagrante blinde vlekken moeten ingevuld worden. De niet erkenning van bv. Jusititueel Welzijnswerk in Leuven is moeilijk te verantwoorden, meent het lid. Zij hebben baanbrekend werk verricht inzake vroeghulp, slachtofferhulp...

Antwoord van de minister

De minister neemt akte van de aanbevelingen van mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Er wordt met sector AWW gepraat over de richting die ingeslaan moet worden, antwoordt de minister. (De tekst van de toespraak voor de sector kan als bijlage bij het verslag.) De budgettaire ruimte voor nieuwe initiatieven is inderdaad beperkt. De minister heeft ook voor meer middelen gepleit.

De sector kan wel versterkt worden door meer samenwerking en verdere schaalvergroting, met een bredere waaier aan functies. De minister is van oordeel dat het aantal polyvalente centra van ongeveer een 60 à 70-tal nu teruggebracht moet worden naar een 35-tal. In plaats van een verzameling van verschillende centra, wat sommige polyvalente centra nu in de praktijk zijn, wil de minister komen tot werkelijk één centrum met verschillende functies. Men mag niet van de klanten verwachten dat ze eerst zelf een diagnose stellen opdat ze zouden weten waar ze moeten binnenstappen voor hulp.

Voor de jeugd- en kindertelefoon heeft de minister aan Kind en Gezin gevraagd om de nodige middelen vrij te maken, voor een structurele oplossing. Het pre-akkoord van Kind en Gezin is gunstig.

Wat slachtofferhulp betreft is niet iedereen, ook niet in de sector, het erover eens dat het een Vlaamse bevoegdheid moet zijn. (Slachtofferbejegening is wel een federale bevoegdheid.) De minister beschouwt slachtofferhulp als een Vlaamse bevoegdheid. Ten onrechte werd beweerd dat de eerste minister, de heer Jean-Luc Dehaene, gepleit heeft voor herfederalisering. Volgens de minister komt het erop aan een goed samenwerkingsakkoord met het federale niveau af te sluiten.

De afrekening voor 1996 wordt in de volgende weken opgemaakt. De sector werd in de loop van het jaar van de werkwijze op de hoogte gebracht.

De blinde vlekken zijn gesitueerd in de Westhoek, de regio Diest-Aarschot, de regio Ronse-Oudenaarde-Geraardsbergen en in Limburg. De beslissing valt nog voor het einde van deze maand. Het wegwerken van de onevenwichten in Vlaams-Brabant wordt gekoppeld aan de nieuwe programma's. Voordien zijn geen bijkomende erkenningen te verwachten.

De minister heeft bewust geen nieuwe nieuwe erkenningen goedgekeurd om geen hypotheek te leggen op de vernieuwing volgend jaar. Dat betekent niet dat justitieel welzijnswerk niet ingevuld zal worden waar het moet, maar het zal dan als een functie zijn van een centrum, niet als een centrum. Interlandelijke adoptie zal een ook van de functies zijn.

Of de 'solistische centra' gesanctioneerd worden bij de afrekening voor 1996 is nog onduidelijk. Er is op dat punt een juridische onduidelijkheid gerezzen.

Wat het actieplan voor een geïntegreerd slachtoffer- en daderbeleid betreft, hoopt de minister op de goedkeuring door de regering voor december. Voor de oprichting van een kinderdienst is voor 1997 slechts een minimaal budget voorhanden.

Varia

Sommigen zien in de afschaffing van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn een uitholling van het welzijnsbeleid op het lokale vlak. Hoe denkt de minister de rol van de OCMW's inzake welzijn te garanderen, vraagt de heer Bart Vandendriessche. Het lid vraagt de minister naar een eerste reactie op de werking van het Sociaal Impulsfonds (SIF).

De minister oordeelt dat de OCMW's meer betrokken moeten worden bij de armoedebestrijding en meer overleg moeten plegen met de welzijnssector. Voorziet de minister in meer middelen voor de bijkomende taken? Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt de minister of hij de sociale taak van de OCMW's ruimer ziet dan alleen ten aanzien van de bestaansminimumtrekkers.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat op ba 63.01, subsidies ten behoeve van aankoop van terreinen voor nomaden, geen bijkomende kredieten ingeschreven zijn. Betekent dat dat het strategisch plan inzake de minderheden nog niet goedgekeurd werd op regeringsniveau?

Voor de lokale integratiecentra zou een meer bestendige regeling komen. Mevrouw Nelly Maes vraagt verduidelijking. Het lid vreest dat de overheveling van de gemeentelijke centra naar het provinciale vlak de voordelen, waaronder de goede samenwerking met de lokale partners, teniet zal doen. Het lid pleit ook voor het behoud van de huidige personeelsbezetting. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of 'pooling' tussen gemeenten tot de mogelijkheden behoort.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of niet langer gedacht wordt aan een uitbreiding van de subsidiëring aan het georganiseerd vrijwilligerswerk naar het ingebouwd vrijwilligerswerk.

Antwoord van de minister

Voor de OCMW's zijn er niet meer middelen ingeschreven, antwoordt de minister. De minister is van oordeel dat het SIF voldoende ruimte biedt voor de inbreng van de OCMW's in het welzijnsbeleid. De OCMW's kunnen volwaardige partners zijn in het lokale beleidsplan. De brede opdracht van de OCMW's volgens de wet van 1976 blijft bestaan, maar de OCMW's moeten zichzelf bevragen over de concrete invulling. Zij moeten niet alles zelf invullen. De OCMW's zijn goed geplaatst om de coherentie en de taakverdeling tot stand te brengen. Dat kan hen budgettaire ruimte opleveren.

In verband met de woonwagengewoners verwijst de minister naar zijn antwoord op de interpellatie van mevrouw Ria Van Den Heuvel. Het plan is principieel goedgekeurd, maar de concrete beslissingen waren niet te verwachten voor begin 1997.

De inspanningen inzake woonwagengewoners, politieke vluchtelingen en migranten moeten in samenhang bekeken worden. Een overkoepeling is wenselijk. Op dit ogenblik liggen nog geen beslissingen ter herstructurering van de sector voor, enkel denkpluizen. Men stelt vast dat er veel kleine initiatieven bestaan die niet krachtig genoeg zijn om in de toekomst te blijven bestaan. Zij kunnen als lokale steunpunten in een groter geheel worden ingeschakeld, met behoud van hun lokale eigenheid en gericht op lokale actie. In bepaalde grotere steden zijn de integratiecentra sterk uitgebouwd. Het gaat zowel om openbare als om privé-initiatieven. Er kunnen problemen rijzen voor integratiecentra die structureel gebonden zijn aan de politieke constellatie van een gemeente.

Initiatieven uit belendende gemeenten kunnen samengebracht worden om hun slagkracht te verhogen, via taakverdeling en specialisatie. Ander-

zijds komt het erop aan ter plaatse steun te verlenen. Het is niet de bedoeling om een provinciale instantie te creëren, wel eventueel een pool per provincie.

De minister heeft het voornemen om het ingebouwd vrijwilligerswerk te subsidiëren niet opzijgeschoven, maar voorlopig is er geen geld voor. Het zou 30 miljoen of meer vergen.

3. Indicatieve stemmingen

Het amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 2) op artikel 13 programma 41.70 tot toevoeging van ba 33.28 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 6 onthoudingen.

Bij de begrotingstabel, Afdeling I Begrotingskredieten, programma 41.10 Algemeen welzijnsbeleid, is er een amendement van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Vaerenbergh (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 5). Het amendement strekt ertoe het niet gesplitst krediet te verminderen met 8,7 miljoen. Dat bedrag staat voor de middelen voor het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen. Na inzage van het jaarverslag van dit centrum concluderen de indieners dat dit centrum geen meerwaarde biedt ten aanzien van de werkzaamheden van enerzijds het Centrum voor de Rechten van het Kind (UG) en anderzijds het Gezinswetenschappelijk Documentatiecentrum (KUL). De middelen kunnen beter elders besteed worden. (Zie bespreking programma 41.10)

Het amendement wordt verworpen met 7 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Bij de begrotingstabel, Afdeling I Begrotingskredieten, programma 41.50 Gehandicaptenzorg is er een amendement van de heer Jos Stasssen (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 4). Het amendement strekt ertoe het niet gesplitst krediet te verhogen met 50,0 miljoen. De verhoging van het budget voor gehandicaptenzorg dient geaffecteerd te worden aan het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH). Het Vlaams Fonds dient deze verhoging te gebruiken om de uitgaven voor semi-internaten. Deze verhoging is dringend nodig om de desastreuze gevolgen van de besparingen binnen de post semi-internaten te corrigeren. (Zie bespreking programma 41.50)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Bij de begrotingstabel, Afdeling I Begrotingskredieten, programma 41.70 Maatschappelijk welzijn is een amendement ingediend door mevrouw Ria Van Den Heuvel (ibid.). Het amendement strekt ertoe het niet gesplitst krediet te verhogen met 95 miljoen frank. De verhoging die reeds in de begroting is ingeschreven komt slechts tegemoet aan het wegwerken van de structurele tekorten '97 en aan het definitief erkennen van de overblijvende centra (blinde vlekken). (Zie bespreking programma 41.70)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 6 onthoudingen.

De aan de commissie toegewezen artikelen, waarvan artikel 13 geamendeerd, en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheid van minister Luc Martens : Gezin en Welzijn)³ worden aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Riet VAN CLEUVENBERGEN   Trees MERCKX-VAN GOEY

³ Zie opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 15 (1996-1997) - nr. 9).

BIJLAGEN

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1. Programma 42.20 basisallocatie 12.27 Epidemiologie onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid : detailoverzicht	47
2. Lijst van voor 1997 te verwachten ontwerpen van decreet (bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn)	49
3. Interministeriële conferenties waaraan minister Luc Martens deelneemt	50
4. Samenwerkingsakkoorden Welzijn	51
5. Interne nota kabinet-Martens over de toewijzing Vesoc-middelen	52
6. Maatschappelijk opbouwwerk : overzicht gesubsidieerd personeel	54
7. Lijst van onderzoeksprojecten Welzijn (afgesloten in de periode 1992-1996)	55

BIJLAGE 1

BEGROTINGSJAAR: 1996**BASISALLOCATIE: 12.27, programma 42.2****epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid****KREDIET: 28,7 miljoen****REEDS VASTGELEGD**

ORGANISATIE	PROJECT	BEDRAG	REEDS VASTGELEGD
U.I.A.-U.G.	Jongeren en gezondheid in Vlaanderen.	1.386.000	1.386.000
UFSIA	Economische evaluatie van het griepvaccin voor België.	1.060.000	2.446.000
V.U.B. Prof. Louckx	Ontwikkelen en toetsen van een systeem voor het in kaart brengen van de gezondheidsproblemen van allochtonen.	2.698.630	5.144.630
S.P.E.	toelage 1996	3.672.000	8.816.630
Provincie Antwerpen	drugpreventieplatform	1.250.000	10.066.630
Provincie West-Vlaanderen	drugpreventieplatform	1.500.000	11.566.630
Provincie Oost-Vlaanderen	drugpreventieplatform	1.500.000	13.066.630
Provincie Limburg	drugpreventieplatform	1.500.000	14.566.630
I.H.E.	Gezondheidsenquête	3.962.000	18.528.630
	REEDS VASTGELEGD		18.528.630
	NOG BESCHIKBAAR VOOR VASTLEGGING		10.171.370

**PRINCIPIEEL DOOR DE MINISTER GOEDGEKEURDE MAAR NOG NIET VAST-
GELEGDE OVEREENKOMSTEN**

ORGANISATIE	PROJECT	BEDRAG	NOG BE- SCHIKBAAR
Provincie Vlaams- Brabant	drugpreventieplatform. <i>betrokkene 8/10</i>	1.250.000	8.921.370
Vlaamse Gemeen- schapscom- missie Brussel	drugpreventieplatform. <i>betrokkene 8/10</i>	1.500.000	7.421.370
U.G. Prof. De Backer	Monica-project <i>betrokkene 8/11</i>	1.540.000	5.881.370
VRGT	ontwikkelen van een gezondheidsmonotoring system <i>betrokkene</i>	4.700.000	1.181.370
VRGT	4 verpleegkundigen gezondheidsindicatoren <i>betrokkene</i>	450.000	731.370
Kankerre- gistratie		?	
Belgisch Diabetes Register		?	
	NOG BESCHIKBAAR KRE- DIET		

BIJLAGE 2

Lijst van voor 1997 te verwachten ontwerpen van decreet

- Decreet houdende regeling voor het Vlaamse Gewest van het administratief toezicht op de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn
- Ontwerp van decreet betreffende de coördinatie van en de beleidsadvisering aangaande het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden en betreffende de erkenning en subsidiëring van organisaties die instaan voor de ondersteuning van dit beleid (minderhedenbeleid)
- Wijziging decreet houdende oprichting Kind en Gezin met betrekking tot de meldingsplicht kinderopvang
- Adoptie
- Gezins- en Welzijnsraad
- Provinciale Ondersteuningsstructuur (vervanging PWC)
- Wijziging decreet betreffende het algemeen welzijnswerk
- Ontwerp van decreet gezinseducatie
- Bescherming rechten van het kind

BIJLAGE 3

Interministeriële conferenties

Minister Luc MARTENS neemt deel aan de volgende interministeriële conferenties :

- ❶ Interministeriële Conferentie Migrantenbeleid
- ❷ Interministeriële Conferentie Sociale Integratie

BIJLAGE 4

Samenwerkingsakkoorden Welzijn

Opschrift	Ondertekening	Publikatie BS	Betrokken partijen
Coöperatieakkoord m.b.t. de tussenkomst van de Brandweerinspectie, opgericht door de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming in de erkenningsprocedure van voorzieningen voor bejaarden	30/07/90	13/09/90	Staat - Vlaamse Gemeenschap
Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting, samenstelling en werking van de intergemeenschapscommissie voor de filmkeuring	20/12/89	20/03/90	Gemeenschappen - Gemeensch. Gem. Comm. Brussel-Hoofdstad
Samenwerkingsakkoord om een harmonieuze herstructurering van het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen te verzekeren	18/04/91	24/08/91	Staat - Gemeenschappen - Gem. Gemeensch. Comm.
Overeenkomst betreffende de financiering van sommige opvangkosten voor onderhorigen uit ex-Joegoslavië	02/12/92	-	Staat - Vlaamse Gemeenschap
Samenwerkingsakkoord inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie	28/02/94	-	Staat - Vlaamse Gemeenschap
Samenwerkingsakkoord betreffende de tenlasteneming van de kosten van de opvang en van de sociale en professionele integratie van personen met een handicap	08/12/93	-	Vlaamse Gemeenschap - Franse Gemeenschap
Samenwerkingsakkoord betreffende de tenlasteneming van de kosten van de opname en van de sociale en professionele integratie van personen met een handicap ¹	07/04/95	-	Vlaamse Gemeenschap - Waals Gewest

¹ wordt opnieuw onderhandeld

BIJLAGE 5

Betreft :   Toewijzing VESOC-middelen

1. De Vlaamse regering heeft beslist in het kader van de extra-middelen die ter beschikking gesteld worden voor bijkomende tewerkstelling 900 mio. uit te trekken voor de social profitsector.
2. Bij de opmaak van de begroting 1997 werd deze enveloppe voor een groot deel geïntegreerd in de nieuwe initiatieven die werden goedgekeurd in de welzijnssector.
  - ✓ Bijzondere Jeugdbijstand : 40 mio.
  - ✓ Gezins- en Bejaardenhulp : 40 mio
50 mio.
  - ✓ Kind en Gezin : hier is de inschatting van hoeveel naar nieuwe werkgelegenheid gaat moeilijk te maken omdat vooral van doorslaggevend belang is te weten wat op korte termijn met het FCUD zal gebeuren. In ieder geval gaat het minstens om de consolidatie van werkgelegenheid. Globaal worden voor 441 miljoen nieuwe middelen voorzien. Gesteld kan worden dat de wegwerking van de leegstand ongeveer 100 nieuwe betrekkingen oplevert en de interlandelijke adoptie 15.
  - ✓ VFSIPH : van de nieuwe middelen werd 30 mio. aangerekend op de social profit enveloppe. Hier dient er evenwel op gewezen dat ook een beleidsuitbreiding van 172,2 mio. werd toegestaan die op jaarbasis 367 mio. bedraagt. Voor 1997 wordt dit bedrag uit de reserves gehaald maar het recurrent karakter ervan is aanvaard. Dit impliceert, rekening houdend met de bijdrage van de gebruikers, dat er op jaarbasis 350 nieuwe betrekkingen ontstaan.

✓ Algemeen Welzijnswerk : 50 miljoen.

Er zijn ook nog andere nieuwe initiatieven die op de social-profit-enveloppe geïmputeerd worden, nl. 52,5 miljoen voor de culturele sector en 24 miljoen in de sector volksgezondheid.

Dit alles betekent dat van de oorspronkelijk besliste 900 mio. er maar 727,5 werd toegekend.

3. Conclusie :

In het licht van deze toestand hebben de VESOC-onderhandelaars beslist dat ook het nog niet aangewende deel van de 900 mio. voor de social-profitsector nog dient toegekend te worden.

BIJLAGE 6

Maatschappelijk Opbouwwerk: het personeel					
	Opbouwwerker	Coördinator	Educatief	Administratief	Totaal
Vlaams instituut:					
VIBOSO		1	5	1	7
Regionale Instituten:					
RIMO Limburg	6,5	1	1,5	1	10
RISO Antwerpen	17,5	1	2	1	21,5
PRISO Antwerpen	3	1		1	5
RISO Brussel	7	1	2	1	11
RISO Vlaams Brabant	4,5	1	1	1	7,5
RISO Oost Vlaanderen	7	1	1	1	10
RISO West Vlaanderen	3	1		1	5
Instellingen:					
in Limburg:					
Buurtopbouwwerk Meulenberg (Houthalen)	0,6				0,6
Streekontwikkeling Midden-Limburg	1				1
Opbouwwerk Noord-Limburg	1				1
Streekontwikkeling Zuid-Limburg	1				1
Streekontwikkeling Wets-Limburg	1				1
in Brussel:					
Buurtwerk Molenbeek-Centrum	1				1
Opbouwwerk De Brug	1				1
in Vlaams Brabant:					
Intergemeentelijk OW Arro Leuven	1				1
TOTAAL:	56,1	8	12,5	8	84,6

BILLAG 7

onderzoeksprojecten afgesloten in 1992	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Coördinatie Metal : Health and Aging	1.200.000	KUL Prof. Baro	01.02.92 tot 31.01.94	Ingediend	92/8400001
Resterende vormen van bijstand door het VFSI	1.540.000	HIVA	01.06.92 tot 31.01.93	Ingediend	92/8400002
Project "Payment for care"	400.000	VIW	01.07.92 tot 31.12.92	Ingediend	92/8400003
Registratie ten behoeve van een adequaat monitoring systeem inzake de integratie van migranten	2.667.500	HIVA	01.11.92 tot 31.01.94	Ingediend	92/8400008
Ontwikkelen van een instrument voor effect-evaluatie in de welzijnssector	4.510.000	RUG Prof Van Oost	01.11.92 tot 01.11.95 add2: tot 01.06.96	Ingediend	92/8400009
Wetenschappelijke begeleiding van experiment "Zeer Intensteve Begeleiding" add1 en add2	1.762.000	KUL Prof Walgrave	01.10.91 tot 31.12.93	Ingediend	92/8400010
Het pedagogisch functioneren en de plaats van het intern georganiseerd onderwijs in het kader van de residentiële opvang van jongeren in de gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand in Vlaanderen	1.045.000	KUL Prof Hellinckx	01.11.92 tot 28.02.94	Ingediend	92/8400011
Onderzoek naar de informatiseringsbehoeften en mogelijkheden en naar de implementatie van informatietoepassingen in het residentiële en ambulante welzijnswerk	3.500.000	KUL Prof Peters	01.02.93 tot 01.02.94	Ingediend	92/8400013

onderzoeksprojecten afgesloten in 1992	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Ontwikkeling en implementatie van een instrument voor pedagogische kwaliteitsmeting van de voorzieningen van de Bijzondere Jeugdbijstand	3.000.000	KUL Prof Hellinckx	01.03.92 tot 30.04.94	Ingediend	92/8400014
Verplichte Registratie	3.000.000	UIA Prof Van Hove	01.02.93 tot 01.02.94	Ingediend	92/8400015
Wie vraagt ? Onderzoek naar de beleidsrelevante determinanten van hulpvraag en hulpaanbod in de ambulante welzijnssector	3.000.000	LUCAS Prof Baert	01.02.93 tot 30.04.94	Ingediend	92/8400016
De personeelskosten in de welzijnssector: loonsituatie en loonevolutie	6.000.000	HIVA / RUCA	01.02.93 tot 01.04.94	Ingediend	92/8400017
Loon- en arbeidsvoorwaarden in de welzijnssector	2.000.000	LUCAS Prof Baert	01.02.93 tot 30.04.94	Ingediend	92/8400018
Samenhang en coördinatie in de ambulante sociale welzijnszorg	2.500.000	UIA Prof Breda	01.04.93 tot 31.10.94	Ingediend	92/8400019
Evaluatie en multidisciplinair verslag als toegangspoort tot VFSIPH	1.000.000	RUG Prof Broeckeaert	01.01.93 tot 01.07.93	Ingediend	92/8400020
Verstedelijking als probleem voor jongeren	1.980.000	KUL Prof Walgrave	01.11.92 tot 01.11.93	Ingediend	92/8400023
TOTAAL	39.104.500				

onderzoeksprojecten afgesloten in 1993	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Management van personeelsinzet in de welzijnssector	2.225.000	UFSIA Prof Beda	01.04.93 tot 01.04.94	Ingediend	93/8400005
Vaststelling en verbetering van de arbeidskwaliteit in de welzijnssector	2.000.000	KUL Prof Baert	01.03.94 tot 01.05.94	Ingediend	93/8400006
Verwerking registratiegegevens OCMW's	1.298.640	UCAD nv	17.05.93 tot 17.11.93	CBGS	93/8400008
Verwerking registratiegegevens OCMW's	2.251.208	COI	17.05.93 tot 31.12.93	CBGS	93/8400009
Evaluatie van de ingangsprocedure tot het VFSIPH 2° fase	1.000.000	RUG Prof Broeckaert	01.04.93 tot 01.07.93	Ingediend	93/8400010
Vergelijkende analyse van de personeelskosten in opvoedingsinstellingen en aanverwante sectoren	767.190	HAY Management	10.06.93 tot 10.07.93	Ingediend	93/8400012
Gezinsondersteuning	1.960.750	KUL/KVLV	01.10.93 tot 30.11.94	Ingediend	93/8400013
Cliëntenprofiel	960.000	Trefpunt Zelfhulp	01.10.93 tot 30.04.94	Ingediend	93/8400023
Wetenschappelijke Begeleiding van Experiment : "Zeer Intensieve Begeleiding" Add III	440.000	KUL Prof Walgrave	01.10.93 tot 31.12.93	Ingediend	93/8400037
Verstedelijking als probleem voor jongeren 2° fase	2.000.000	KUL Prof Walgrave	01.11.93 tot 30.10.94	Ingediend	93/8400038
Herziening van de modaliteiten voor financiële bijdragen van de cliënten in de Gezins- en Bejaardenhulp	3.003.000	HIVA	01.12.93 tot 31.01.95	Ingediend	93/8400039

onderzoeksprojecten afgesloten in 1993	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Uitbouw Monitoringsysteem	5.679.000	HIVA	01.12.93 tot 30.11.96		93/8400040
Onderzoek naar de noden en behoeften aan vorming en opleiding van alle sectoren betrokken in de palliatieve zorg	1.700.000	VUB Prof Strybol	01.12.93 tot 31.11.94	Ingediend	93/8400041
Sociale Welzijnsplanning	5.500.000	UFSIA Prof Deleeck	01.01.94 tot 31.05.95	Ingediend	93/8400044
Bijdrageverschillen van de bejaarden in rusthuizen, rust- en verzorgingsinstellingen en serviceflats	2.247.960	UIA - RUCA	01.04.94 tot 28.02.95	Ingediend	93/8400045
Bijdrageverschillen van de bejaarden in rusthuizen, R.V.T.'s en serviceflats	2.259.070	HIVA Prof Hedebouw	01.03.94 tot 28.02.95	Ingediend	93/8400046
Onderzoek naar de aard en de determinanten van zorggebruik door dementerende bejaarden	2.248.400	LUCAS Prof Baert	01.03.94 tot 31.10.95	Ingediend	93/8400047
Zorg voor bejaarden in nood	2.250.000	UFSIA Prof Breda	01.03.94 tot 28.02.95	Ingediend	93/8400048
TOTAAL	39.790.218				

onderzoeksprojecten afgesloten in 1994	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr. •
Werkingsmodaliteiten van organisaties in gesubsidieerde omgeving : Financieringswijze en implicaties voor H.R.M.	5.679.00	HIVA	01.01.94 tot 31.12.96		94/8400001
Begeleiding bij de ontwikkeling en opstart van projecten : Lokaal Migrantenbeleid	5.679.000	HIVA	01.01.94 tot 31.12.96		94/8400002
Preventieve Kinderzorg	2.900.000	HIVA	01.06.94 tot 31.05.95	Rapport ingediend	94/8400006
Deelname aan een internationaal 'dark number' onderzoek bij jongeren	200.000	KUL	01.03.94 tot 15.12.94	Rapport tot heden nog niet binnen	94/8400007
Hulpvragen en hulp vragen : onderzoek naar de beleidsrelevante determinanten van de hulpvraag in de ambulante welzijnszorg 2° fase	2.996.400	LUCAS Prof Baert	01.05.94 tot 30.04.95	eindrapport ingediend	94/8400009
Verbeteren van kwaliteit van arbeid in gezondheids- en welzijnsvoorzieningen	3.000.000	CCV - VOCA	01.07.94 tot 31.10.95	eindrapport ingediend	94/8400019
De verantwoordelijkheid van de managers in de welzijnssector	2.997.500	KUL Prof Bouckaert	01.10.94 tot 30.11.95	eindrapport ingediend	94/8400020
Drughulpverlening in Vlaanderen	1.200.000	VAD	01.11.94 tot 30.04.95	rapport ingediend	94/8400021
Minimale Welzijnsgegevens	2.449.647	UIA Prof Van Hove	01.12.94 tot 30.11.95	rapport ingediend	94/8400028

Funcatieprofielen in de gehandicaptensector	2.399.100	LUCAS Prof Baert	01.12.94 tot 31.12.95		94/8400025
onderzoeksprojecten afgesloten in 1994	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Financiering van de bouw van specifieke woonvormen voor bejaarden	2.499.200	HIVA Prof Pacolet	01.12.94 tot 30.11.95		94/8400027
Maatschappelijke beeldvorming inzake gehandicapten ingevolge van vroegtijdige opsporing	2.174.700	KUL Prof Schotsmans	01.12.94 tot 01.03.96	Ingediend	94/8400022
Preventie in de welzijnssector	2.429.522	KUL Prof Walgrave KUL Prof Vandemeule	01.12.94 tot 31.01.96	Ingediend	94/8400026
Gezinsopvoedkundige activiteiten 2° fase	1.100.000	Broecke	01.12.94 tot 31.12.95	Ingediend	94/8400023
Samenhang en coördinatie in de ambulante sociale welzijnszorg 2° fase	1.300.200	UFSIA Prof J. Breda	01.01.95 tot 31.07.95	Ingediend	94/8400031
Thuiszorg aan ouders met een mentaal gehandicapt kind in Vlaanderen	144.270	KUL Prof Van Wallegheem	01.01.94 tot 30.06.96		94/8400032
Gezins hulp bij kansarme kinderen : Drempelverlaging en Kwaliteitsverbetering	1.249.000	Zorg-Saam vzw	15.12.94 tot 15.12.95	Ingediend	94/8400034
TOTAAL	40.397.539				

onderzoeksprojecten afgesloten in 1995	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoeksperiode	eindrapport	vastl. nr.
Valorisatie van het wetenschappelijk onderzoek m.b.t. migranten	386.000	HIVA	01.04.95 tot 31.08.95	Ingediend	95/8400010
Evaluatie van interculturele adoptie in Vlaanderen	1.499.486	KUL Dr. Van Aelst	01.06.95 tot 31.05.96		95/9400014
Codificering Welzijnsrecht	5.945.500	KUL Prof Van Buggenhout	01.07.95 tot 31.12.96		95/8400017
Armoede, sociale uitsluiting en uithuisplaatsing van kinderen	3.118.500	IPSOC	01.09.95 tot 30.08.97		95/8400018
(On)welzijn en (on)veiligheidsgevoelens in de grootstad	4.655.000	KUL Prof Walgrave	15.06.95 tot 15.12.96		95/8400019
Begeleidingsproject bij het opzetten, uitvoeren en evalueren van het experiment Assistentiebudget	3.342.000	UFSIA Prof Breda	01.08.95 tot 28.02.97		95/8400022
Functieprofielen van begeleidend-hulpverlenend personeel in de gehandicaptenzorg, modelontwikkeling en exemplarische toepassing (2° fase)	921.800	KUL - LUCAS Prof Baert	01.01.96 tot 30.04.96		95/8400025
Theorie en praktijk van sociale audit in de welzijnssector	2.508.000	KUL Prof Bouckaert	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400032

onderzoeksprojecten afgesloten in 1995	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoekperiode	eindrapport	vastl. nr.
Mogelijkheden, knelpunten en evaluatiecentra van pedagogische modellen in gesloten instellingen voor minderjarigen	988.900	KUL Prof Walgrave	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400031
De ondersteuning van de informele zorg door de thuiszorgdiensten	2.495.350	HIVA Prof Hedebouw	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400030
Bevolkingsonderzoek naar welzijn en onwelzijn. Ontwikkeling van een werkinstrument	2.114.000	UIA Prof Jacobs	01.03.96 tot 28.02.97		95/8400028
De externe kwaliteit van een zorgsysteem : de doelmatigheid van de sociale zorg voor hoogbejaarden in Vlaanderen	2.420.000	UFSIA Prof Breda	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400029
Onderzoek naar de kwaliteit van het thuisklimaat in de residentiële zorg voor dementerende bejaarden	2.500.000	Lammertyn	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400026
Kwaliteit van Intake en Doorverwijzing : Cliënt- en probleemgerichtheid in het polyvalent ambulant algemeen welzijnswerk	2.500.000	KUL - LUCAS Prof Baert	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400027
Maatzorg in de thuiszorg	2.488.200	HIVA Van Regenmeuter	01.01.96 tot 31.12.96		95/8400046
TOTAAL	37.882.736				

onderzoeksprojecten afgesloten in 1996	bedrag	onderzoeksinstelling	onderzoeksperiode	eindrapport	vastl. nr.
Vrijwilligerswerk in Vlaanderen	2.499.200	KUL - RUG	01.04.96 tot 31.03.97		96/8400005
Addendum IV Evaluatie van interculturele adoptie in Vlaanderen	550.000	KUL	01.09.96 tot 30.11.96		96/8400010
OCMW - cliëntregistratie	2.940.179	UCAD nv	01.11.96 tot 30.04.97		95/8400015
GIFT - onderzoek	2.000.000	Wit-Gele Kruis	01.01.97 tot 31.12.98		96/8400016
Zorg en maatschappelijke integratie	2.447.000	U.I.Antwerpen (Prof; Lauwers)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400017
Onderzoek naar noden en behoeften van Vlaamse gezinnen met een gezinslid met een langdurig psychisch lijden	2.984.300	K.U.Leuven (Prof. Ch. Van Audenhove)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400018
Een actieonderzoek teneinde een trajectwerking en netwerk vanuit de gesloten gemeenschapsinstellingen voor minderjarigen te realiseren	2.923.581	K.U.Leuven (Prof. I. Van Welzenis)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400019
Effectiviteit van hulp en zorg ten aanzien van de sociale en culturele integratie	2.442.000	UFSIA (Prof. J. Vranken)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400020
Vragen naar behoeften en zorg, gezien vanuit jongeren	2.997.090	U. Gent (Prof. M. Bouverne - De Bie)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400021
Verbetering van het management in de welzijnsvoorzieningen	3.000.000	K.U.Leuven (Prof. H. Baert)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400022
Basisschakels voor kansarmen. Inhoudelijk en structureel kader van de Vlaamse basisschakelwerkingen	2.300.000	UFSIA (Prof. J. Breda)	1/1/97 tot 31/12/97		96/8400024
TOTAAL	27.083.350				